

DIVATVILÁG

Szépirodalmi és divatlap

a magyar hölgyek számára.

<p>Megjelenik havonként kétszer: 8-kán és 23-kán. Minden számhoz melléklet.</p>	<p>Szerkesztőség: József-külváros, gyöngytyuk-utca, 9. sz. I. em. Kiadó-hivatal: Egyetem-utca 4-dik szám alatt.</p>	<p>Előfizetési ár: egész évre 8 ft., félévre 4 ft., negyedévre 2 ft. A Regélővel együtt: egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.</p>
------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

NŐK KÖRE.

Általános divattudósítás.

A melegebb verőfényes tavaszi napok jöttével ismét sok új tárgygyal lepnek meg minket a kimerithetlen találékonysággal bíró divatárusok és gyárosok, melyekre a mindenható divatistennő ráütötte bélyegét. Először is felemlítjük a most már nagyon szükségessé vált *napernyőket*, melyek a leggyönyörűbb színekben, himzéssel, gyöngy-royttal, és gyöngydiszítéssel pompáznak, hosszú, lobogó, gyöngygyel diszített szalagokkal, melyek az ernyő felső részén gyöngy- vagy szalag-rózsával erősítettnek meg. A divatos napernyők alakja most is közép-nagyságu, de kerekesebb mint tavaly, bélésök élénk színű, kék, zöld, lilaszín, piros, gyöngéd hamvas, fehér, vagy havanah-felület alatt, mi által a napfényben valóban pompás színjátékot mutatnak. A nyelek mind nagyon czifrák, vagy fából, vagy elefántesontból gazdagon és finoman faragva; a napernyő hegye toronyszerű s természetesen öszhangzásban áll a nyél diszítésével.

A mi a fentebb említett diszitményeket illeti, azok többnyire chenille, — selyem, vagy gyöngyhímzések, festmények, finom szalmakivarrás. A gyöngyhímzés — úgy mint a többi is — úgy alkalmaztatik, hogy az ernyő minden részén egy nagyobb vagy kisebb arabeszket ábrázoljon, vagy az egész ernyő tetszés szerint elrendezett apró fekete, jegecz, kréta-, vagy nagy csiszolt gyöngy-

gyel van kivarrva, és az említett szalaggal és gyöngyroyttal ellátva.

A napernyő-raktárból bevezetjük kedves olvasónőinket *Monaszterli* és *Kuzmik* urak pompás divattárába, a gyönyörű, ismét ujonan érkezett kelmék megtekintése végett, s valóban, szemünk kápráznak a sok szebbnél szebb kelmék láttára, melyek itt előttünk fekszenek, s nem csekély feladat ezen számtalan színvegyületű, phantasztikus, soha nem látott szöveteket leírni.

Szembetűnök: az újdivatu selyem *foulard japonese* (japáni foulard), mely a többi foulardoktól lágyága és szép fénye által különbözik s nem törődik össze; kapható kék, lilaszín, fehér, nyersselyemszín és hamvasszínben; szélessége $\frac{7}{8}$ rőf; röfe 3 ft. 85 kr.

Csíkozott foulard, fehér alapon minden színű, ujjnyi széles, vagy egészen keskeny csíkokkal; egy ruha ára 50 ft. Apró desinnel nyomtatva $\frac{1}{4}$ rőf széles; röfe 2 ft. 15 kr.

Igen szép új szövetek a különféle *fil des chevres* (kecskeszőr), igen fényes és tartós kelme, keskeny kettős csíkokkal, zöld, lila, kék színben fehér alapon; egy ruha ára 50 ft.

Szintén finom tavaszi *szőrkelmek* színes atlac-síkokkal fehér alapon; egy ruha ára 30 ft.

Erősebb *fil des chevres* szövetek, utazó- és házi-ruháknak valók, a legkülönfélébb színekben, különösen fehér és hamvas ve- gyülettel keresztbeszöve, aztán világos ha-

muszínben keskeny síkokkal, vagy mákozottan; szélessége $\frac{1}{4}$ rőf; röfe 1 ft. 75 kr.

A legujabb és legszebb *fil des chevres-kelmék*, melyek jelenleg a párisi világkiállításon díszlenek, szintén fehér alapuak, mintegy tenyérnyi távolságban egy-két ujjnyi széles piros, zöld, lila, kék, fekete síkokkal, melyeken vagy egyes színes virágok láthatók, vagy a szép finom cluny (guipure) csipkéhez hasonlóan, fehérrel vannak beszöve, — mi valóban pompás, elragadó hatást gyakorol; egy ruhának ára 55 frt.

Az eddig annyira kedvelt nyári piqué helyét most a francia *toil* (vászon) fogja pótolni, mely szintén a legkülönfélébb színben csikozott, fehér alapon, aztán mille fleures, s egyéb tetszetős ábrákkal és színvegyülettel kapható; szélessége $\frac{1}{4}$ rőf; ára minősége szerint 55—75—80 egész 90 krig.

És most — a legszebbet utoljára kell hagyni — most jön a *kelmék királya*; de hogy ezt helyesen leirhassam, a napnak fényébe kellene tollamat mártanom. Ezen kelmének fénye, színe, oly gyönyörű, oly gyöngéd, — s minden könnyűsége mellett is szilárd, — hogy valóban ennél szebb, elegánsabb nyári ruhát képzelni sem lehet. Az előttiünk fekvő kelmének színe gyöngyszín alapu, csak egyféle sodratlan vastagabb aranyárga selyemből álló vékony síkokkal; az alapszövet a legfinomabb *fil des chevres*, melynek szintén szép, de mégis a selyemtől eltérő fénye van. A francziák, kiknek gyáraiból e tündéri szövet kikerült, nagyon helyesen nevezték el: *seduisant*-nak („csábító”). Ugyanezen kelme kapható lilaszínben is; belőle egy ruha 48 frtba kerül.

Mindezen, és sok más szövetekből szolgálhatunk mintákkal t. olvasónőink ohajlására.

A divattárból lépünk most a *ruhakészítési terembe* s tekintsük meg az elegáns készöltönyöket, melyek a legujabb párisi minták után készültek. Először is szemünkbe tűnik egy ingerlőn szép, fiatal hölgynek való öltözék: világos hamvas lustre-szoknya, fehér, himzett blouse és kék selyem rövid, kerekre szabott ujjatlan jaquette, mely hátul és hónalatt övig ér, s egészen fehér gyönggyel van kivarrva, gyöngyrojttal környezve; nyakánál csipke ruche piros bársonyszalaggal, mely elül csokorra van kötve, egészíti ki ezen szép öltözéket, melynek neve: *castilienne*.

Amott egy másik, idős hölgynek fölötté czélszerű öltözék vonja magára figyelmünket; ez egy uszályos fehér-fekete színvegyületű finom *fil des chevres*-ruha és fekete kasmir-kendő, mely egészen kerekre van szabva, s nehéz selyemrojttal környezve; ezen kendő összehajtatik, úgy hogy az egyik nagyobb fele alulra, a kisebb fölülre jöjön, s ez igen eredeti szép felöltöt képez.

Venetienne (velencei) öltözék: csúcsokba szabott sajátságos alaku rövid paletot, melynek diszitése selyemtüzésből áll, szép arabeszkeket képezve; a ruha alja uszályos, tunikával, mely elől kissé gömbölyűre van szabva, két oldalt pedig rövidebb; hátul ismét az uszálylyal öszhangzásban, hosszabbá válik. A paletot grelot-rojttal van környezve.

Az uszályos pompás diszruhák közt egy szép egyszerű, de elegáns utcai *costume*-öltözéket látunk: a zekeszerű paletot sujtással és nagy csiszolt gyönggyel van diszítve és grelot-rojttal környezve, ugyszintén a felső rövid szoknya is, mely hegyes fogásra van kivágva, sujtással és gyönggyel a palettohoz hasonlóan diszítve, grelot-rojttal környezve; az alsó-szoknyán, mely csak bokáig ér, nincs semmi diszítés. Az egész öltözék fehér-fekete mákozott *fil des chevres*.

Az annyira változó esős, szeles idő miatt még a kalapokról most sem írhatunk semmi határozottat; jelenleg még csak a már tavaly is kedvelt *tavaszi kalapokat* viselik, melyek teteje fehér selyemripszszel, karimája pedig fekete bársonnyal van bevonva; diszítésükre különféle gyöngy, toll és virágfüzerek használtak. Alakjokat illetőleg örömmel tapasztaljuk, hogy deánőink némi előszere-ttel viseltetnek a *kalpag-forma* iránt; — a divatos, fölötté alacsony, gömbölyű tetejű és keskeny, egyenes, vagy félig felhajtott karimájú, virágfüzérrel diszített kalapok, csupán nagyon fiatal, és üde arcához állnak jól. A *szalmakalapokat* illetőleg jövő számunkban adunk kimerítő tudósítást és ábrákat *Micsei és társa* hirneves honi szalmakalap-gyárából.

K Beniczky Irma.

A hüvelyes veteményekről.

Rusz Károlytól.

Ha a tavalyi főzelék készlete már fogytán van, s az új termésből még csak kevés, s a mellett drága első zsengek hozatnak a piacra, — a takarékos házinőnek alkalmas

pótszerről kell gondoskodnia. Ily pótszer gyanánt legalkalmasabbak az ugynevezett hüvelyes vetemények, a *bab*, *borsó* és *lencse*.

Könnyen azt lehetne gondolni, hogy ezek annyira mindennapiak, s valamennyi tulajdonságaik annyira ismeretesek, hogy szinte teljesen fölöslegesnek látszik felőlük értekezésbe bocsátkozni. Ez azonban nem áll, sőt ellenben reméljük, hogy e tárgyban több fontos, érdekes és új dolgot közölhetünk.

A hüvelyes vetemények, tápanyag-tartalmukat s általában alkatrészeit tekintve, nagyon hasonlítanak a gabna-félékhez, mindazáltal ezektől lényegesen különböznek. „Ha az ételneműeket két főcsoportra akarnók osztani, melyek közül az első csoport a *táplálóbakkat* foglalná magában, úgy ebbe a hüvelyes veteményeket, a húst és a kenyeret kellene sorozni,“ — mondja Moleschott. — A mi bennök tulajdonképpen tápláló, az a bizonyos mézga-anyag (legumin) és a keményítőliszt. Ezenkívül még a gabnaneműeknek minden alkatrészeit magukban foglalják. A hüvelyes vetemények, alkatrészeit illetőleg, egymás közt ismét különböznek: és pedig tartalmaz a közönséges

	bab,	borsó,	lencse.
a leguminből	18 ^o / _o ,	14 ^o / _o ,	37 ^o / _o ,
a kem.-lisztből	42 ^o / _o ,	32 ^o / _o ,	33 ^o / _o .

A legumin (mézga-anyag) a vízben feloldható; azonban e tulajdonságát elveszti, ha a víz meszet tartalmaz (az ilyen mesztartalmu vizet „kemény víz“-nek nevezik). Ezért a hüvelyes veteményeket legcélszerűbb eső- vagy folyóvízben főzni, — avagy a kutvizbe egy késhegynyi sodát kell vegyíteni. Ugyisint nem kell velök egyszerre a húst is főzni; ugyanis főzés alkalmával a csontokból egy kevés vilsavas mész oldódik fel, a mi szintén akadályozza a hüvelyes vetemények lágyra-fővését.

E mézga-anyag, ha eczettel jó érintkezésbe, mintegy megalszik. Ebből magyarázható meg, hogy miért lesz sűrű a bab-, borsó- vagy lencseleves, ha eczetet öntenek hozzá, — s innen következik, hogy ha a hüvelyes veteményeket savanyuan akarják készíteni, nem kell az eczet nagyon korán beléjük tölteni, mert ez szintén gátolja lágyra-fővésüket.

E mézga anyag továbbá szintén összeáll, ha feloldatásakor hevítettik; ezért nem szabad a borsót stb. forró vízzel leönteni, hanem

hideg vízben kell föltenni s fokozatosan melegíteni. Azonkívül a borsólevesen stb. képződő bőrhártyát semmiesetre sem kell eltávolítani és elvetni, hanem azt a levesben szét kell habarni, mert különben — különösen többszöri hártyaképződésnél — a legjobb tápanyagnak nagy része kárba veszne.

A hüvelyes vetemények tápértékét illetőleg a következőkre kell tekintettel lenni: Csak a lassan főtt és áttört, tehát héjmentes ilyennemű leves stb. bír a legnagyobb táperővel, s áll középen a hus és kenyér közt. Mert a mennyivel fölülmulja a hus rostanyaga és fehérnyéje, öszhangzásban vérünk alkatrészeivel, e mézga-anyagot, — annyival mulja fölül, a feloldhatóságot tekintve, e mézga-anyag a kenyér mézga-anyagát. Ha azonban a hussal való összehasonlítás, az emészthetőséget tekintve, a hüvelyes vetemények hátrányára üt ki, úgy ezek ismét nyerne a szilárd alkatrészek gazdagságát illetőleg. Ugyanis a víztartalom alig teszi több mint egyhatodát a borsó, bab, lencse súlyának, — s a kövérségképző és só-anyagok gazdagabban képviselvék a hüvelyes veteményekben mint a husban. Ezért képződik oly dusan vér és hus a borsótól, babtól és lencsétől, s ezért vigasza a hüvelyes vetemény a szegényeknek, kik húst csak ritkán, vagy csak csekély adagban élvezhetnek.

Mind a vérre, mind az erszényre nézve nyereség, ha a hüvelyes veteményeket nem száraz alakban, hanem leves gyanánt élvezik. Ha azonban a borsó és bab héja nem távolítottatik el, — a mint sokan inkább így szeretik enni, — ez esetben az ilyen étel nehezen emészthető s csak azoknak való, a kik a legerősebb emésztési szervvel bírnak és egyszersmind megfelelő mozgást is tehetnek.

A tápértékét illetőleg tekintetbe veendő a tetemes phosphortartalom is. Az agyvelő phosphortartalma zsir nélkül nem állhat fön, mely a phosphort a vér fehérnyéjének és rostanyagának köszöni. Ebből következtethetni, hogy a hus, kenyér és a főzelékfélék szükségesek az agyvelő táplálására, és hogy az oly ételek, melyek — mint a hal, tojás — kész phosphor-tartalmu zsirt nyújtanak, e sajátos alkatrésznek az agyvelővel való közlését szükségkép megkönnyebbitik és előmozditják. A phosphor-tartalmu zsirral egybe van kötve az agyvelő képződése, következésképp működése is.

E szerint azt is megítélhetni, hogy a többi hüvelyesek, — mint a bükköny stb., melyek nem használhatók étel gyanánt, — mily értékkel bírnak minket illetőleg mint oly tápszerek, melyek marhatakarmányul szolgálván, közvetve a mi táplálásunkra is hatnak.

Azonban egészen másképp áll a dolog a borsóval, babbal stb. éretlen, *zöld állapotukban*. Ekkor a táperőt illetőleg a középhelet foglalják el a leveles főzelékek és a gyümölcs s a tészta ételek (haluska) közt. Ellenben azáltal tűnnek ki, hogy fölötte könnyen emészthetők s a leggyengébb gyomrot sem terhelik meg. Ekkor azonban oly korán — fiatal és kis korukban — kell azokat készíteni, a mint csak lehetséges. Hogy tápértékeket fokozzuk, a kétszítésnél erre megfelelő anyagokat kell hozzájuk tenni, ugymint keményítő lisztet, zsirt, hust. A hüvelyesek zöld állapotban még tetemes cukormentenyiséget is tartalmaznak, különösen a borsó, — a mit szintén tekintetbe kell venni.

Ha a borsó férges, legjobb azt a főzés előtti estén lapos tálba tenni, s vízzel leönteni annyira, hogy be legyen takarva; a bogarkák, félvén a haláltól, éjen át mind kímásznak a borsóból, s aztán könnyen lehet őket eltávolítani.

Ha a zöld borsó hüvelyét eldobjuk, ezáltal fölötte jó, egészséges leves-fűszertől raboljuk meg magunkat, mely különösen télen nagyon jó, mikor úgy sincs friss zöldség. Ha tudnillik ezen hüvelyeket vízben jól kifőzzük, melybe egy késhegynyi szénsavas natront teszünk (ez minden gyógyszerárban kapható), aztán tiszta kendőn átszűrjük és egy kevés cukorral jó sűrűre befőzzük, — oly kivonatot nyerünk, mely éveken át megmarad a nélkül, hogy elromolna, ha befőzőüvegben száraz helyen, jól bekötve tartjuk; ebből elég, ha egy kanállal teszünk a leszűrt levesbe, mi által igen kellemes, jó ízt nyer.

Fölfödözések, találmányok.

A holdról.

A holdat közönségesen teljesen holt, életműködés nélküli testnek szokták nevezni. Annyival inkább meglepő, s a csillagászok előtt a legnagyobb érdekltséget keltő azon esemény, melyet a legszorgalmasabb csillagászok egyike, az athénei csillagda igazgatója, *Smidt Gyula* ur észlelt. Ő ugyanis azon fontos fölfödözést tette, hogy a hold egyik legjelentékenyebb krateré (tűzhányó hegy nyílása) tel-

jesen elenyészett, más alakulásnak engedvén helyet. Ezt az angol csillagda észlelései is megerősíték. Az elenyészett krater a *Mädler-féle holdabroszon* Linné nevét viseli, s a „mare serenitatis“ keleti oldalán elszigetelve feküdt, szélessége 5—6000 toise, mélysége szintén jelentékeny volt, s a *Lohrmann-és Mädler-féle holdméréseknél* elsőrendű kiindulási pontul szolgált. Most e környék oly változást mutat, mintha nem csupán a mély krater — egészen a párkányzataig — be lenne töltve, úgy hogy helyét jelenleg világos sík tér foglalja el, — hanem még a gyűrűzetes hegység is, mely a krater foglalatját képezé, az alacsony nap-állásnál sem vet árnyat, s így nem ismerhető fel. — Mi történhetett itt? Miután a főnebb említett csillagász a különféle lehetőségeket, gőz-, hamukitörések, beomlás stb. fontolóra vevé s többé-kevésbé valószínűtlenné találá, a következő hypothesis fogadá el mint legvalószínűbbet: A krater alulról iszappal, vagy más könnyen megszáradható anyaggal telhetett meg. Ha a krater teljes betelése után is tovább tartott az említett anyag ömlése, úgy ez túlaradván, a külső lejtőt is befödé, s így az árnyékvetésnek meg kellett szünnie. — Hasonló tünetnyek észlelhetők nem csak a földi iszapvulkánoknál, hanem magán a holdon is lehet gyakran látni, hogy sötét alapon világos tömeg emelkedik föl, mintegy kerek sík gyanánt terjedve el. E szerint e legújabb észlelet talán kulcsul szolgálhatna más régibb tünetnyek magyarázatához.

Siemens C. fölfödözése.

Tudományos körökben nagy figyelmet keltett *Siemens C.* ur következő fölfödözése: Ha egy edzetlen vas-rud hosszában réz-sodronnyal körütekertetik, és ez állapotban egy kissé delejessé tétetik és sebes forgásba hozatik: ekkor oly erős villanyosság fejlődik ki, hogy a sodronyok izzanak, s oly hatás áll elő, a minőt eddig csak erős villanydelejes gépek által fejtettek ki. — E fölfödözés most az angol „tudományok társulata“ élőlön terjesztve, s úgy tekintetik, mint első lépés a további, épen oly fontos mint érdekes eredményeket illetőleg.

Az „eperfa-selyem“ nem selyem.

Azon nagy hü-hóval hirdetett rege, melyet lapunk e rovatában mi is közöltünk, hogy tudnillik egy francziának sikerült egyenesen az eperfa hajtásaiból selymet állítani elő, — csakhamar a szappanbuborék sorsára jutott, azt egy szaktudós, *Rabinet* ur, valódi értékére leszállítván. A névleges feltaláló csakugyan nyert szabadalmat, azonban akár csalás, akár öncsalatás legyen is a dologban, ezt vagy a jó barátok, vagy a rosz tudósítók övezték körül ama nimbuszszal, mely már elenyészett. Röviden, az egész találmány — *Rabinet* szerint — a fiatal eperfa-hajtások növényi rostjainak mechanikai elválasztására s feldolgozására, tehát oly anyag előállítására szorítkozik, mely talán finomabb lehet mint a len, kender, — de távolról sem közelíti meg a selymet. Az eperfa-

levél nyers anyagainak selyemmé átdolgozása csak a selyembogár belsejében történhetik, s ezt az állatkának különös szerve eszközli, melynek működését ellesni s mechanikailag utánózni aligha sikerülend valaha.

A szobák levegőjéről.

Lakosztályunk levegőjének megújítása és tisztántartása oly fölötté szükséges egészségünkre nézve, hogy az méltán megérdemli gondos figyeimünket. Igyekezni kell tehát, hogy a szobai levegő lehetőleg hasonló legyen a szabad léghez.

Ezt legegyszerűbben az ablakok és ajtók kinyitása által érhetni el, minthogy az ekkép előidézett légvonat a szobai levegőt kiüzi.

A melegebb lég könnyebb mint a hidegebb, s azért a magasba száll. Tehát, minthogy minden zárt helyiségben a légáramlás alulról fölfelé történik, a kívánt czélt legbiztosabban és leghamarább úgy érhetni el, ha a felső ablaktáblák kinyitattak.

Erre legalkalmasabb az idő reggel, pár órával a nap kelte után, s délután két és négy óra közt.

A szobának, melyben lakunk és alszunk, ily módon naponkint legalább két óra hosszát tárva kellene lennie; azt azonban említenünk is alig szükséges, hogy a szellőztetés ideje alatt senki se tartózkodjék a szobában.

Télen a fűtött szobák ablakait és ajtóit egyszerre s csak rövid időre kell kinyitni, hogy így a levegő teljes megújítása eszközöltessék.

Ha kellemetlen szagot gyorsan kell a szobából eltávolítani, erre gyorsan működő eszközökhöz, s ha a hosszabb időt igénylő légmegújítást nem akarjuk használni, más mesterséges eszközökhöz kell nyulni.

Az illatos fűszerekkel való füstölés nem javítja ugyan meg a levegőt, de a fűszeres gőzök megváltoztatják, fölemésztik a légből lebegő erjedő anyagokat; mértékletesen alkalmazva erősítik a tüdőt, úgy hogy azok nedves, bányasztó időjárás mellett, különösen oly egyéneknél, kiknek izgatószerre van szükségök, az egészségre is javító befolyást gyakorolnak. Ártalmasan hatnak azonban száraz, hideg időben, midőn légző-szerveink a nélkül is izgatott állapotban vannak, s különösen kerülni kell azokat oly egyéneknél, kik gyöngye mellűek vagy általában ingerlékeny természettel bírnak.

A közönséges füstölő-cseppek és porok legtöbbször nyomasztólag hatnak a mellre, ha azokkal bármi ovatosan és gazdálkodva bánunk is. Minden gyántanemű füstölőszer elfojtja a tüdőt. A füstölő-porok gyakran pézsmát (Moschus) is tartalmaznak, mely a legerősebb izgatószer egyiké, s ezért azt kerülni, vagy legalább fölötté csinján kellene használni.

Ha valamely lapos edénybe kevés, de jó borecetet töltünk megtört szegfűszegre s azt lámpa fölött elpárologtatjuk, úgy a czélt — ha inkább a jó illatot szándékoztuk — elértük.

Jobb szolgálatot tesz azonban ennél egyetlen egy csepp eczet-aether a szobában elcsöppentve; egy ily csepp képes több egymásba nyíló szobát, melyeknek ajtóit kitarvák, tiszta, magnalia-illattal betölteni. Ezen szer, melyet nem kell égetni, még azon előnyvel is bír, hogy télen úgy mint nyáron egyformán alkalmazható. Hatása csalhatlan és jóltevő, különösen a betegszobákban is, hol kétszeres elővigyázat szükséges.

Ha a tiszta levegő mellett még kellemes illatot és akarunk a szobában: egy kis viruló rezeda teljesen megfelel a czélnak.

Ha azt akarjuk, hogy a hatás még csekélyebb legyen, úgy elégséges a párnás butorokat, függönyöket, szőnyegeket egy pár csepp jó ambrával vegyített levendulavizzel időről-időre beszagositani.

H á z i r e n d .

A háztartásban igen előnyös, ha minden tárgynak határozott, bizonyos helye van, s a háziasszony szigorún néz arra, hogy ha valami használatban volt, ez kellő helyére mindig tisztán tétes-ék vissza, és ebben ő maga is mindig jó példát mutasson; például a *kulcsok* mindig ugyanazon egyszer és mindenkorra kijelölt helyen legyenek. A kulcsok keresése sok kellemetlen percet szerez a háznépnek, zavart, időpazarlást és rossz kedvet von maga után. Azért minden fiatal nőnek tanácsoljuk, hogy ha első nap kezébe veszi új háztartásának kormányzását, jelöljön ki először a kulcsoknak egy bizonyos helyet, legyen az kosár, asztalfiók, fogas, és azon legyen, hogy a kulcsok soha máshova ne tétesenek, sem az ő, sem más keze által. Ha ezt csak egy hétig szigorún megtartja,

aztán szokássá válik, és a háznál mindenki követi példáját.

A *rend és tisztaság* a háztartásnak két főoszlopa; az idő drága kincs, melyet sokkal hasznosabb dolgokra fordíthatunk, mint a szükséges tárgyak keresgélésére; a rend és tisztaság jól esik a szemnek, s így azt is tekintetbe kell vennünk, hogy az egészen bizonyos öszhangzás ömöljék el.

Midőn valamely udvarba lépünk, azonnal felismerjük annak elrendezése és kinézése szerint a háziasszony rendtartó szellemét; itt természetesen falusi lakokról szólunk csupán, hol maga a tulajdonos családjával házában egyedüli lakója; — falun, különösen gazdaságnál több cseléd van, ezek közül mindig akad egyiknek vagy másiknak annyi ideje, a mennyi az udvar rendbentartására és tisztogatására szükséges, a nélkül, hogy a gazdaságban valamit elmulasztana, ha minden rendesen, szabatosan van beosztva. Ez nagyjából a gazdától függ; a nő feladata az, hogy a hasznossal mindig egyesítse a szépet, ebben rejlik hatalmának egy része, melyet környezetére gyakorol, ha köteleit illően, értelmesen és észszerűen, nem pedig csak gépileg teljesíti.

Mily kellemes jóltevő látványt nyújt egy bármi kis falusi lak is, ha udvara rendez, tiszta, teli szép baromfival, a ház előtti folyosón végig folyondár van ültetve, mely zsinórokon egész a tetőig felfut, a kedves, szende és annyira szép hajnalkák különféle színű, gyöngéd, tölcészerű kelyhei oly kellemes, tetszetős látványt nyújtanak a szemnek!

S ha a házba belépve, ugyanazon rend és tisztaság uralkodik, minden cseléd tudja, mi az ő kötelessége, — mindegyiknek ki van jelölve teendője, mindent azonnal megtehet, a mire szüksége van: ily háznál nem igen hallani ama kellemetlen, fülsértő zivódást, zibongást, zavart, futkosást, mi azon vágyat ébreszti bennünk, — bárcsak hátat fordíthatnánk már e háznak!

A *konyhára* nagy gondja legyen a háziasszonynak; ez a háznak legfontosabb helyisége, a szentély, hol a tisztaságnak oltárt kell építenünk. Itt készülnek az étkek, melyek életünket fenntartják, testünket táplálják, és helyes vagy helytelen elkészítésök által jóltevőleg vagy károsan hatnak egészségünkre.

A réz-, ezüst-, bádogg- és vasedények min-

dig fényesek, ragyogók legyenek, a faedények fehérek, tiszták, kívül-belül; a fal fehérre meszelve, minden edénynek a szerint, a mire használtatik, bizonyos, külön helye legyen, nehogy összekevertessenek; például a mosáshoz való szappanlé-merítő-fazék sohase kevertessék a főző-edények közé, — a tejes lábasok, köcsögök, zsetárok ne használtassanak másra, — legyen egy tésztagyúró-tál, egy keményítőfőző-fazék stb. A kávéfőzéshez szükséges bögréket sem szabad másra használni; legyen a konyhában mindig egy törülköző szögére akasztva, nehogy a cselédek az edénytörlőkbe kezeiket és néha arcukat is beletöröljék. A szemét számára legyen a konyhában egy zugban kosár, vagy tetővel ellátott láda, mely naponként reggel a szemét- vagy trágyagödörbe kiüríttessék; ugyancsak a tisztátlan víz-dézsza is mindennap kétszer üríttessék ki. Minden ily erjedő tisztátlan tárgyak rontják a levegőt ártalmas kigőzölgések által, s ha ez nem volna is, hát minden tisztátlanság sérti szemünket és orrunkat.

A konyhából az *éléstárba* lépünk. Ott is ugyanazon rend és tisztaság uralkodik, az ablakok nyáron mindig nyitva legyenek éjjel, ha vasrácsosak s szúnyoghálóval ellátva, mi szintén a konyha-ajtóra és ablakra is alkalmazandó. Minden ember, a ki hozzá ért, a szerint osztja be házat, hogy az éléstár éjszaka feküdjék, s ne legyen nyáron a nap hevének kitéve; azonban a legkeményebb téli időben sem kell a szellőztetést elmulasztani, mert minden zárt helyen megromlik a levegő, mi károsan hat az élelmiszerekre, a megsavanyodást, penészedést előmozdítván. Az ily éléstárban nem szabad a szükséges mértékeknek hiányzaniok. A lisztes-ládáknak teteje ne legyen deszkából, mert a lisztnek szükséges, hogy a friss lég hozzá juthasson; egyszerű léczkeret, sűrű, erős szúnyoghálóval bevonva legcélszerűbb. Mily öröme lehet a rendezettségnek, ha valami kedves vendégöt váratlanul éppen akkor lepi meg, midőn szépen elrendezett, tiszta éléskamrájában működik, s nem kell pirulnia, zavarba jönie, ha őt ott felkeresik!

A rend fenntartásának előmozdítására nagyon üdvös, ha minden, a háznál levő tárgyról pontos *lettárt* írunk, és pedig nemcsak minden fehérneműről, ruhákról, de az edények-, vasalók-, konyhaeszközök-,

seprőkről stb. is. Ha új cselédet fogadunk, olvassuk fel előtte ezen jegyzéket, s általánvéve minden hó elején hasonlitsuk össze a leltárt a feljegyzett cikkekkel, s bizonyára tapasztalni fogjuk, hogy egy vagy más tárgynak ama bizonyos rejtélyes eltűnése, melyről senkisémm akar tudni, nem fordul elő oly gyakran, úgy mint a törés sem.

Végül még néhány szót a *cselédekről* is. Ne fogadjunk oly cselédet, ki előbbi gazdájáról rosztat beszél, — annak gonosz nyelve van, s rövid idő múlva rólunk is rosztat fog beszélni, megszól mások előtt. Olyat se fogadjunk, ki azt mondja, hogy ő mindent tud, mert az semmit sem ért tökéletesen;

olyan sem ajánlható, a ki azt kérdi: mi az ő dolga, és mi nem, mert ez fél a dologtól. Ne fogadjunk olyat sem, ki mindig azt emlegeti, hogy előbbi úrnője ezt így meg amugy csinálta, ez annak jele, hogy hajlandó saját feje szerint járni el, és nem szeret engedelmeskedni. Azonban a cselédeknél nagyon sokat tesz a példa, a bánásmód, a rend. Oly háznál, melyben szabályszerűleg beosztott rend uralkodik; hol a cselédet emberi lénynek tekintik, s a szerint bánnak vele; hol a ház kormányát ügyes, szakértő, szilárd kéz vezeti: ott mitsem tudnak gonosz, henye, rendetlen cselédekről.

Vörös Eszter.

OLVASÓ-ASZTAL.

A nők hivatása.

A nevelés és az élet.

A nevelési rendszerek zárdai eredete káros befolyást gyakorolt különösen a női nevelésre, mert ebben tovább uralkodott a zárdai szellem.

Ha az áll, hogy csak oly nevelés ér valamit, mely a jövőre kötetelmekre előkészít, ebből az következik, hogy oly tárgynak rendszabályszerű kirekesztése, mely azon kötetelmekkel közvetlen összeköttetésben áll vagy azokra vonatkozik, nagy hibának tekinthető. Nem akarjuk most vitatni, mennyiben volt bölcs és czélszerű az, hogy azokat, kik a világról lemondtak, olyanok nevelésével és kiképezésével bízták meg, kiknek a világban élniök és hivatásbeli kötetelmeket teljesíteniök kell, kitéve az élet csábjainak. A veszélyt nagyobbítá azon körülmény, hogy ama zárdaszüzek nagyobb száma nem viseltetett közönnyel azon világ iránt, melyről lemondott vala. A zárda nagyon is gyakran a megcsalódott világiasság menhelye, a megsemmisült remények sirja, vagy önkénytelen áldozatok börtöne volt; valóban szomorú, aszaló légkör az ifjú szívek számára, — hogy is leheté várni azoknak kifejlődését és kivirulását. A roszt következők a különféle jellemek szerint szoktak beállni.

Az érzelemduz félelemmel, iszonynyal teljesen lépett a világba, beteges, fel nem világosodott lelkismerettel, zavartan, mert

lehetetlennek látta az elveket a kötetelmekke őszhangzásba hozni. A tüzes, vérmes természetű, szabadság után vágyva s a világot nem ismerve, a legkecségtetőbb képeket rajzolta magának annak örömeiről és folytonos boldogságáról, s midőn a beiktatott elvek és a világi öröme meg nem egyezhetését felismerte, egészen elvetette ez elveket. Szükségtelen erről többet szólnunk, mert az, a mit itt felemlítettünk, általán elismert dolog. Csakhogy a zárdai szellem túlélte a zárdai rendszabályokat, — különösen a női nevelésben.

A női ifjuság nevelői és vezénylői — mint majdnem általán hiszik — csak akkor tiszteletreméltók és megbízhatók, ha megszüntek fiatalok lenni, vagy legalább megfeledkeznek arról, hogy valaha fiatalok voltak. Ha csak egy lehetét a rokonszenynek a gyermekek balgaságai, vagy némi elnézést az ifjuság meggondolatlansága iránt vennék észre azon egyénben, ki nevelőnői állomást keres, ezt nagyon sok szülő oly hibának tekintené, mely őt nem teszi méltóvá azon tisztas hely elfoglalására. S pedig épen ellenkezőleg áll a dolog; a kinél ez hiányzik, nem leendő képes soha az ifjuság nevelésére; ez épen úgy van, mint ha fogadást tettek volna, hogy a világot mindig csak vasrácsen keresztül fogják tekinteni.

A tapasztalás nem lehet soha az ifjuságnak hasznára, ha elnézéssel nincs összekötve. Azon nevelők, kik az elmúlt megkisértések és legyőzött szenvedélyek magasságáról hi-

deg éberséggel tekintenek le ifju növendékeik küzdelmeire, — azokat vagy a mosárba gázolva, vagy mély vízbe merülve látandják. De visszafelé kell lépteiket irányozniok s kezőknél fogva gyámolitaniook növendékeiket, mig az ifjuság sikamlós, veszélyes utjait elhagyják; váljanak gyermekekke az ifju, gyöngéd lények kedveért, kik gondjokra bizattak, s kiknek java és biztonsága nagyrészt tőlük függ. A hideg, szeretetnélküli csodálatból soha sem ered utánzási vágy.

Ez az egyik pont, melyre nézve a zárdai szellem káros behatást gyakorolt; és nemkevésbé így van ez más tekintetben is.

Ezen zárdai előítélet számüzte iskoláinkból a „szerelem“ nevét, s a növendékeknek töredékeket adott kezőkbe könyvek helyett, eltorzitott rosz kiadásokat a nagy szellemek művei helyett, nehogy kedélyök valamiképp ama szenvedélyre vonatkozó czélzás által megmérgeztessék.

Ezen eljárás ép oly bölc, mint ha szép testtartást és járást akarnának létrehozni azáltal, hogy a lábakat és a hátat deszkák közé sajtolják, elvonván a mozgást és fris léget, — egészség tekintetéből. Az egyik úgy mint a másik eljárásnak eredménye — betegség és eltorzulás. A természet nem engedi magától elrabolni az általa teremtett lények feletti hatalmát, s eltorzulással boszul meg minden, törvényeinek és cselekvényeinek kényszerítésére vagy elnyomására irányzott kísérletet. Golyóval, habár aranyból legyen is, nem gátolhatjuk meg a vizet folyásában, s ép oly sikertelen azon kísérlet a szellem hatalmát meggátolni, — árja mégis tovább fog folyani!

Már régen meg kellett volna arról győződnünk, hogy egyedül a vezénylés hatalmával szabad élnünk. Mennyire különbözők lennének az eredmények, ha csak azon megéröltetések fele, melyek az elnyomásra és gátolásra haszontalanulel pazaroltattak, ezen csatornába folytak volna. Annyi bizonyos, hogy sokkal könnyebb — a pillanatra nézve — a gátolás, mint a vezénylés, — könnyebb lebilincselni, mint visszatartóztatni; s természetes ösztön az, hogy a bajt a legközelebbi eszköz által akarjuk elhárítani. De álljunk itt meg egy pillanatra, nehogy a gyógyszer által még nagyobb bajt okozunk.

Kificzamodott hátgerincz és sápadt sorvadás, azon egyik tévedés eredményei, csak

csekély baj a morális hibákkal összehasonlitva, melyek a másikból erednek. Mert ha áll amaz elv, hogy csak azon nevelés czélszerű, mely a hivatásbeli kötelmekre előkészit, hogy lehet az bölc, mely a szerelmet kísértéseivel, az anyai kötelmeket és felelősséget figyelembe sem veszi, sőt egészen kirekeszti köréből? Ki hinné hát, hogy az a szerelem, melyet annyira megtámadnak, annyira vádolnak, melytől annyira kell őrizkedni, — hogy ez az egyetlen elv, melytől jövendő boldogságuk megállapítása vagy összerombolása függ. A szerelem bizonyára felkeresendi őket, s előkészületlenül találván, — gyakran nyomorultan, összezuzottan távozik el tőlök.

Mig az egyik nem nevelésénél oly tulzott elővigyázattal járnak el, ép oly szerencsétlen hanyagságot követnek el a másik nem nevelésénél, s mig a leányoknak nem szabad a szerelemre gondolniok sem — legyen az a legtisztább és legnemesebb alaku, — addig a fiuknak nyiltan elébe teszik, habozás nélkül, az ó-korbéli legromlottabb írók műveit, úgy hogy a két nem — melyeknek kölesönös fogalmaitól ezen szenvedélyt illetőleg, függ az emberi nem lealacsonyítása vagy nemesbitése, — azonponton találkozik, hol a férfiak nem ismernek egyebet a szerelemről, csak azt, a mit tisztátlan és romlott forrásból meritettek, a nők pedig vagy semmit, nagy csak azt, a mit titokban, majd épen oly romlott forrásokból gyűjtöttek össze. Ily oktalan nevelésből minden érzés megromlásának kell erednie, különösen ha oly fogékony érzés, mint a szerelem, ily különböző nézetek által vezéreltetik.

Azonban nem kell attól megijedni, a legszigorubb elvekkal is megegyeztetethető a mondottakból eredő következtetés, hogy az nagy balgaság, ha az ifju leányok kedélyéből minden a szerelemre vonatkozó gondolatot erővel számüzni akarunk; hiszen azt bizonynyal tudhatjuk, hogy mégis gondolni fognak a szerelemre, habár soha nem is olvasnak, nem is hallanak róla semmit; s minthogy semmiféle gond nem óvhatja meg attól, hogy később kísértéseinek ne legyenek kitéve, nem lenne-e czélszerűbb, ha épen itt, az elnyomó, gátoló hatalom helyett a vezénylő hatalmat hagynók működni?

S miután a természet törvénye úgy hozza magával, hogy a nő szeretni vágyják, —

nem lenne-e jobb neki e felől a helyes utat kimutatni, hogy bölcsen választhassa szerelmének tárgyát?

A következő fejezetben még szólni fogunk erről.

Az éhhalók.

„Kenyért, anyám, mert én úgy éhezem,
Csak egy falatka kis kenyért, anyám!
Be jó valál te hozzám, édesem,
Mindig segítél kis fiad baján.
Hisz nem vagyok rossz, csak beteg vagyok,
Kenyért, anyám, mert mindjárt meghalok.“

„Csak egy parányit várakozz fiam,
Szegény anyád is, látod, oly beteg,
Oh mint szeretlek édes magzatom,
Csak fölkelek s kenyér után megyek.
Ne sirj, ne sirj hát oly keservesen,
Majd megsegít az én jó Istenem.“

„Oh mint didergek, fázom én nagyon,
Anyám, takard be jobban gyermeked!
Mint fű be ott a szél az ablakon,
Kelj föl, ragaszd meg és rakj jó tüzet.
Siess anyám, mert oly hideg vagyok,
Kelj föl, segíts — ha tudsz — e nagy bajon!“

„Itt keblemen van egy kis enyhe még,
Fordulj felém csak, édes gyermekem,
Ölelj meg! így ni! szívem értted ég,
Majd fölmelenget hő lehelletem,
Fölkelni én már többé nem tudok,
Oh gyermekem, lásd, oly beteg vagyok.“

„De jó vagy, édes, kedves jó anyám,
Már elfeledtem, hogy mi éhezünk,
Csak én szeretlek téged igazán,
Úgy-e anyám, mi majd jobban leszünk?
Minő hideg vagy s nem lehelsz reám,
Hiszen te alszol, édes jó anyám!“

Üvölt a szél, zúg a ház ablaka,
Az alvókat a hó takarja be.
Megnyil az ajtó . . . s a családapa
A mit hozott, szép rendben rakja le:
„Nem éhezünk már, im sok jó urak —
Kenyért, levest, sőt pénzt is adtanak.“

„Tüzet gerjesztek és meleg leszen,
Nem éhezünk már, oh ne féljete! —
Urak segítnek a szegényeken.
Ébredjetek hát és feleljete!“

. . . A férj s apa kétségbeesve áll
Megdermedett kedves halottinál.

Jankai József.

Isten veled!

Nem borulok én lábadhöz
Sirni, mint ezt sokan teszik . . .
Cser a férfi! — földre hulltan
Fenségéből mindent veszít.

Nem mondom én, hogy meghalok,
Megöl a bú ha nem látak . . .
A te nemes, magas lelked
Ily bucsura nem is vágyhat.

Nem mondom én: el ne feledj . . .
Feledj el, ha úgy akarod . . .
Megedzett már engem a sors,
Ismernek már a viharok.

Nem mondom én: kebled gyöngyét
— Szerelmedet — tartsd meg hiven;
Azt sem mondom: távolban is
Csak éretted lángol szívem.

Nem szólok én semmit, semmit . . .
Megesókolom tündérkezed . . .
És csak annyit mondok csupán:
Szőke kis lány — Isten veled!

Endre.

Redleffer Simon barátja.

Falusi életkép.

Detleffsz Jensztől.

Az öreg Redleffer Simon telke épen egy domb tetején volt, honnan szép, viruló völgyet lehetne látni; Simon csak földmivelő vala, de különös észtehetséggel birt; atyja királyi erdész volt, s jó nevelést adott neki; tisztességes hitestársa meg épen oly rendű volt, mely gyakran érintkezésbe jött a magas egyházi urakkal, atyja tudnillik egyházi vala a kerületi főváros legnagyobb templománál. E két egyéniség nagyon összeillett, mind a kettő erőteljes, magas, kellemes külsejű alak volt, s ha a sors nagy vagyonnal megáldaná őket, egészen beillenének valami uri kastély birtokosainak. De minden kellemes és jó tulajdonaik közt a legragyogóbb drágagyöngy vala megrendíthetlen becsületességük és szívjóságuk.

Simonnak két leánya volt: Elsbeth, a legidősebb, derék munkás, szép teljes termetű piros-pozsgás, — Mary, a második, ellenben gyöngéd, halvány finom szépségű leány volt, kinek nővérétől egészen különböző ízlése vala, de két fia is volt a boldog apának: Simon, ki elbeszélésünk idejében tizenkét-, és János, ki csak nyolcz-éves

volt. Simon szép, sugártermetű ügyes fiu volt, s már férfinak kezdé magát érezni, ő is értelmes, fogékony elmével birt, szorgalmas és munkás volt a mezőn és a kertben, ott tanulmányozta a méhészetet atyja hat köpüből álló méhesében, ápolá a gyümölcsfákat és segíté nővéreit a konyha- és virágos kertben, azon kívül pórfi létére eléggé hódolt a szépművészetnek is, nagyatyjától, az erdésztől, megtanulta a hegedüt vakarni, és cite-rázni, s ha valahol könyvet kaparíthatott meg, azt bizonynyal végig is olvasta. Ezen kiváló tulajdonok — szép külsővel egyetemben — az egész környék kedvenczév tették Simont — a leányoknak legalább fele, 15-től 25-ig, szerelmes volt bele s azon igyekeztek, hogy egy nyájas mosolyt vagy köszöntést nyerhessenek tőle. Otthon szintén szülői és nővérei eszményképe volt.

Egy szép tavaszi estén, midőn az egész boldog család együtt ült, így szólt az öreg Simon fiához:

— Simon, holnap Edsbrugba kell lovalognod!

Az ifju büszke örömmel tekintett fel; most először küldé őt atyja egyedül a mezővárosba, mely mintegy öt mérföldnyire vala távol.

— Jól van apám s mit végezzek ott helyetted?

— Pénzes levél jött számomra Londonból, azt el kell hoznod a póstáról, itt van a nyugta. Nagyon kíváncsi vagyok, kitől van az a levél, s mi áll benne. Azt hiszem, hogy bátyámtól jött, ki már évek óta nem irt, s nem tudunk felőle semmit.

— Tudod mit öregem, — jegyzé meg Simonné, nyájas mosolylyal tekintve férjére. — Simon hozhat egyet-mást számomra, a mi épen szükséges, ha a ládácskát elviszi magával. Timminsz komasszony, a póstamesterné, szívesen látja őt éjjelre s aztán hazajöhet holnapután reggel.

— Nagyon jól van, ha úgy akarod anyjok. — Viszonzá Redleffer, s az úgy el volt rendezve.

Simon másnap reggel jókor felkelt, megnyergelte az öreg szürkét, megerősíté anyja ládácskáját, mely már sokszor utazott Edsbrugba, a nyeregbe felült s elégsült mosolylyal lovagolt az ajtó elé. Az egész család kijött még egyszer, hogy kedvenczét indulni lássa, mert egy pár mérföldnyi utazás akkori időben, ily egyszerű, a világ zajától távol élő emberek előtt nagy esemény volt, legalább anyi, mintha valaki most Amerikába indul.

A kis János egy korsó házisört hozott, s a gondos anya megtöltött egy üveget Simon számára, melyet magával kellett vinnie. Simon atyja még egyszer ismétlé utasításait, az anya jó tanácsait, a leányok izeneteiket Timminsz keresztanyjoknak és Ellen barátnőjöknek sok szives üdvöletet. A szép Ellen nagyobb értékkel birt a Redleffer-család előtt atyja ékszereinél. Ez utóbbi tudnillik aranyműves volt, még pedig a legtekintélyesebb az egész környéken — mihez ugyan csak két kisebb mezőváros és néhány falu tartozott — és az öreg Simon régi barátja vala; az

öregek úgy végezték magok közt, hogy Simon nőül veendő a szép Ellent a mint husz-éves leend.

Az ifju hát mégegyszer kezét fogott az övéivel, mint a harcza induló lovag, s aztán megvagdosta táltosát, mely ama, tiz év óta megszkott egyforma kullogásnak indult, melyet műértők „kutyakoczogásnak“ neveznek.

Simon oly boldogan haladt tovább a zöldülő mezőkön és réteken keresztül, mint egy ifju király; minél közelebb jött a városhoz, annál inkább emelkedett a nyeregben, szive szárnyakat kapott, melyek Maczey Ellenhez akarták vinni, mert már egész 8 hete, hogy kedvesét utólszor látta.

Az idő már délre járt, midőn utazása czéljához ért; egyenest a póstaházhoz irányítá lovának lépteit, mert az egyszersmind vendéglő is volt, melyet a „Galambdúc“-hoz czimeztek. Az öreg póstamesterné az ablaknál ült nagy szemüveggel orrán.

— Jó napot, Timminsz anyó! — kiáltá Simon, — Itt van valaki Levenside-telekről, ki egy zsák üdvöletet hozott számára.

— No hát csak öntsd ki, fiam! — viszonzá az öreg, pápaszemén fölül tekintve.

— Igen ám, ha ide akar hallgatni; apám, anyám, nővéreim igen szépen tisztelik kegyelmedet!

— Köszönöm! Mindnyájan jó egészségben vannak?

— Hál' Istennek jól vannak mind. Atyámnak levele van a póstán, ugye? azért jöttem be.

— No, no! Előbb csak vezesd be a szürkét az ólba s aztán egyél valamit. Hisz nem vagy te gyorsposta, hogy sem te, sem lovad ne egyék s ne pihenj!

— Nem is akarok én sietni, keresztmama! Csak holnap reggel indulok, ha kegyelmednek van ágya számomra?

— Akkár kettő is, édes fiam.

— Köszönöm! Most hát először benézek Maczey bácsihoz s aztán megrendelem, a mit anyám rám bízott.

— Ellen leányasszonyhoz, — akarod mondani! — viszonzá Timminsz asszony, őt ujjával megfenyegetve. — Ejnye! hogy sietnek ezek a fiatalok a házassággal. Először gondoskodjál a gyomrodról, aztán a sziv is rendben marad.

— Nem bánom hát, majd először eszem valamit, ha kegyelmed úgy akarja.

Simon ellátta lovát, átadta a ládácskát a póstamesternének, hogy tegye el, s bement a vendégszobába. Ott talált egy fiatal embert, kinek valóban uri kinézése volt, hosszú, dús fürtök hullámzák körül csinos, napbarnította arcját. Beszédbe eredtek, melynek folytán Simon megtudta, hogy az idegen neve Mandeville William, jómódu festész Londonból, ki tanulmányozás végett s részint mulatságból, ezen vidéket akarja beutazni. Most Devonshirbe fog menni, s holnap reggel Levensiden keresztülutazik.

— Az nagyon jól van! — mondá Simon. — Én épen holnap reggel szintén hazamegyek Levensidebe, hol atyám lakik. Ha önnek úgy tetszik, akkor nálunk is időzhetik, onnan pompás kilátás van.

Az idegen örvideni látszott ezen ajánlatnak; midőn Simon nevét megtudta, csak azt mondá, hogy tán terhére leend a családnak.

— Mit gondol az ur? — szólt közbe Timminsz asszony, — Redleffer Simon az egész vidéken ismeretes mint vendégszerető ember.

— Hát ha egy hétig tetszenék önnek nálunk maradnia, ép oly szívesen látjuk, mint első nap; — tevé hozzá az ifju Simon.

E szerint elhatározott, hogy az idegen Simonnal fog utazni, s ez utóbbi most Maczeyhez indult, hol igen szívesen fogadtatott Ellen és atyja által. A fiatal ember itt bebizonyította, hogy ő nem csak könyvből, de szép leányszemekből is tud olvasni. Majd az egész délutánt hű, házias, jámbor szerelmének szentelé, míg végre Ellen őt elküldé, hogy megbízásai után járjon. Este pedig, szokás szerint, Ellen atyja vevé őt igénybe; a „Galambducz“-ba kelle őt elkisérnie egy pohár sörre, a szegény fiu pedig örömeztőbb maradt volna szép jegyesénél.

Az idegen festész szintén ott volt a vendégszobában, sokat beszélt utazásairól, melyek — mint mondá — egész Indiáig terjedtek, mi által a jámbor nyárspolgárok kíváncsiságát nagyban felizgatá; hanem minden törekvésök daczára egyiknek sem sikerült valamit megtudnia az idegen családi viszonyait illetőleg.

— Derék egy uriember! — mondá Maczey, midőn Simon őt este hazakiséré — úgy hiszem, atyád örvideni fog ezen ismeretségnék, de nővéreid vigyázzanak ám, nehogy álmatlan éjjeket szerezzen nekik.

— Igaza van kegyelmednek, — viszonzá Simon — nincs benne semmi gög, semmi feszesség, olyan derék, jó és finom ember, igazán én már egészen az övé vagyok.

Pedig dehogy volt egészen „az övé“! mikor lelkét, szivét Ellen bírta, s nem is távozott az aranymíves házától, míg Ellentől el nem bucsuzott, s neki addig könyörgött és hizelgett, míg végre megengedé, hogy piros ajkait megcsókolja.

Másnap jókor reggel Simon utnak indult új barátjával, s minthogy a festész, ki csak csinos, könnyü utitarisznyát vitt magával, gyalog ment, illőbbnek tartá, hogy ő is vezesse lovát s vele lépdeljen. Mandeville William utközben mindent megtudott Simon családi viszonyait illetőleg, s ez iránt nagy érdekléssel látszott viseltetni.

— Az ott családja lakhelye? — kérdé William, midőn Levensidehez közeledtek.

— Igen, az a mi házunk ott, hol a nagy körisfa az ajtó előtt áll.

— S ki az a kettő ott a fa alatt?

— Ejnye de jó szeme van önnek! Az én Mary nővérem az szeretőjével, Havton Ralphal.

— Ugy! csinos leánynak kell lennie, a menynyire láthatom. Hát lakodalom lesz nemso-kára?

— Oh még nem vagyunk annyira uram! S köztünk legyen mondva, én úgy hiszem, hogy Ralph nem illik Maryhoz, ő kissé durva, e gyöngéd leány finomabb embert érdemelne.

Mandeville nagyon kíváncsinak látszott. Néhány percz múlva a házhoz értek, és a Simon által bemutatott idegen nagy szíveséggel fogadtatott.

Simonné elkészíte számára az emeleten egy csinos kis vendégszobát, s rövid idő múlva minden rendben volt.

Az idegen hamar otthon érzi magát vendégszerető háznál, s Mandeville is még aznap este egészen otthoniasnak érzé magát. Mulattató, tartalomdus elbeszélései, finom modora, lovagias külseje s bizonyos ábrándosság, mely szemeiből szólt, megnyeré a család hajlamát, s mindenekelőtt nagy hatást gyakoroltak — Maryra, ki akarata ellen Ralphot az idegennel összehasonlítá, s látta, hogy az nagyon mélyen áll alatta. E pillanattól fogva sorsa el volt döntve.

A levél, melyet Redleffer kapott, csakugyan fivéréből jött, ki idegen földön feltalálta a szerencsét, s most száz font sterlinget küldött azon ígérettel, hogy eljön látogatóba, a mint viszonyai megengedik. Ez okból nem is szólt semmit családjáról. Neje már régen meghalt s ő már megunta a magános életet, ezért rokonai körébe vágyik, hol tetemes vagyonának jövedelméből kényelmesen akarna élni.

Az öreg Simon atyus nagyon örvidett ezen hirnek, mert már husz év óta nem látta volt fivéré.

Nyolcz nap mult el a legvidámabb hangulatban, Mandeville William már úgy érzé magát, mintha a családhoz tartoznék, s úgy is bántak vele, csak hogy némi kitüntetésben részesült, Mary azonban szívébe zárta volt az idegent, ezért a keményebb természetü Elsbeth boszankodott, ő legkevesebb hajlamot mutatott az idegen iránt, nem csak azért, mert ő már egy derék fiatal földmívelő jegyese volt, s mint olyan véteknek tartá más férfival nyájasan beszélni, de azért is, mert Mandeville világias finom modora, nagyon különbözött az ő egyszerü, inkább póriás magaviseletétől. De legjobban érzé Ralph az idegen jelenlétét, mert Mary egészen elhanyagolta őt. A hét lefolyta után Mandeville ur négy szemközt így szólt Redleffer Simonhoz:

— Redleffer ur, most már egy hete lakom az ön házában, hol a legnagyobb szíveséget találtam; én nagyon megszerettem ezt a vidéket, az embereket, annyira megszoktam e kedélyes csendéletet, s örömezt maradnék Levensideben hosszabb ideig, de ily módon nem élhetek tovább az ön házában.

— Hogyan? tán valamit elmulasztottunk, s ezért akar ön minket elhagyni, uram? — kérdé az öreg. — Legyen meggyőződve, hogy csak egy

szavába kerül, s háznépem azonnal helyrepótolja, a mit tán elmulasztott.

— Arról szó sincs, Redleffer bácsi! De én azt értem azalatt, hogy így, ingyen nem lehetek önnek terhére. Hanem miután itt szeretnék időzni, ha megengedi, az egész nyáron át, e szerint Londonba irok, küldjék ide a pénzt, melyet minden évnegyedben kapok.

Redleffer elejente óvást tett az ellen, de végre rá állott, nem lévén gazdag ember, s Mandeville is csak azon feltétel alatt akart maradni.

Ezen időtől fogva még inkább közeledett William a szép Maryhoz; alkalmat keresett, hogy egyedül lehessen vele, elkísérte őt a mezőre, a kertbe, s a fiatal Simon elősegíté ezen összejöveleket, mert azt hívé, hogy az idegen inkább boldogíthatná Maryt, mint Havton Ralph durva természetével. De mennyire megijedt, midőn Mary egyszer kisírt szemmel jött haza a rétről.

— Mi történt Mary? — kérde Simon.

— Semmi.

— Dehogy semmi! hisz látom, hogy sirtál, bántott valaki?

— Oh nem! De én oly boldog vagyok, Simon.

— Vagy úgy! Most értem. Mandeville szeret téged — no én azt már régen észrevettem.

— Nőül kér engem — Londonba akar vinni.

— Jól van Mary, ha az boldogít! Te úgy sem vagy falura való. De mi lesz Havtonnal?

— Hát . . . Megmondod neki te, hogy — hogy én nem lehetek az övé? — kérde Mary elfogultan.

— Meg én! Ugy hiszem, nem tartozol neki semmivel. Szived mindenesetre tévedett.

Simon eljárt megbizásában. De a fiatal ember dühöngött, fenyegetőzött s boszut esküdött az idegen ellen.

— Ki tudja micsoda akasztófavirág az! — mondá — senki sem ismeri. Én nem mondok le a leányról, ha török-szakad is!

— Azzal nem nyersz semmit, Ralph. Nővérem rendelkezhetik személyével és kezével saját akarata szerint; barátom, Mandeville, kit nem engedek sértegetni, nőül veszi, s uriasszony lesz belőle.

— Majd meglássuk! — viszonzá Ralph fenyegetőleg s dűnyögve távozott. E naptól fogva szemmel tartá Maryt és az idegent. Ha valahol együtt látta őket, azonnal oda lépett, hogy boldogságukat megzavarhassa. Mary sokat busult e miatt, különösen ha nővére Ralphnak pártját fogta, és szemrehányásokat tett neki hitszegése miatt.

A boldog szerető azonban keveset gondolt vetélytársával s azzal nyugtatá meg Maryt, hogy józan észszel nem lehet egy leánytól kívánni, maradjon egész életén át oly férfi rabnője, ha belátta, hogy tévedett választásában; Mandeville ezalatt irt Londonba, honnan mintegy tizennégy nap múlva választ és pénzt kapott.

Rövid idővel ezután egy alkalommal megnyitá szívét az öreg Simon előtt.

— Én szeretem leányát, Simon bácsi.

— De nekem két leányom van!

— Maryt szeretem, szeretetreméltó modora, szépsége, az első pillanat óta meghódítá szívemet, s eddig elég alkalmam volt, hogy nemes, tiszta lelkületéről meggyőződjem.

— Az nagyon örvedetes, Mandeville ur. De mondja csak, mit szándékozik tenni ezen nyilatkozat után?

— Ohajtásom, leányát nőül venni és boldoggá tenni.

— Bizom szavában! — mondá az öreg nyiltan. — Hanem én alig tudok egyebet önről, mint nevé.

— S én még most a többiről nem szólhatok, hanem remélem, az idő már közel van, midőn mindent fölfödözhetek ön előtt, s akkor meggyőződik róla, hogy nem akarom önt megcsalni.

Most csak azt akartam elérni nyilatkozatommal, hogy ön is tudhassa a dolog mibenlétét, nehogy más kérő megzavarja boldogságunkat.

Az öreg mosolygott.

— Hát ön azt hiszi. Mandeville ur, hogy egy atyának nincs szeme? Én boldog leszek ha leányomat boldognak látom, s ha ön is meg lesz elégedve választásával. S ezzel be van fejezve az ügy!

Miután ez el vala rendezve, néhány hétig minden a régiben maradt a háznál. William levelet kapott Londonból, de pénz nélkül, s ez — a mint látszott — nyugtalanítá a fiatal embert, de miután hangulata nem változott meg, Redleffer nem aggódott miatta, hanem tétova nélkül költött a kapott 100 fontból vendége tartására.

Havton Ralph ez idő alatt kimutatta a foga fehéret, s bebizonyítá, hogy Mary soha sem lett volna boldog vele; nem csak hogy az idegent gyanusítá, iparlovagnak nevezé, de a becsületes öreg Simonról is azt beszélé, hogy meg van vesztegetve, Mary pedig csak olyan könnyű portéka. De ezzel soha sem lépett fel nyiltan, csak alattomban, mert nem akart Simonékkal végkép szakítani. Többször látták őt az edszbrugi konstablerrel William után leskelődni, egy nap pedig egészen közel jöttek hozzá, de mivel nem volt egyedül, Sandley, a konstabler, csak kémlelő tekintettel vizsgálá személyét.

Másnap, midőn William egyedül ment el, szokott sétáját végzendő, nem tért vissza ebédre. A család várt egy óráig, s midőn vendégek akkor sem jött, nagyon kezdtek aggódni. Egyszerre csak Havton Ralph rohant be helyette, összeszagotott öltönyben, s arcán végig fris, még vérző sebbel.

— Engedjétek, hogy leülhessek! — mondá lihegve. — Valamit mondok kegyeteknek.

— Csak röviden! — jegyzé meg Simon atyus.

— Oly rövid leszek, a mint csak lehet! Bárcsak ne is kellene azt elmondanom! Hallja Simon ur, én azt a gazembert, ki Londonból jött, s ide betolakodott

— Elég, Havton Ralph Hagyjon kend fel e sérelmekkel! — kiáltá Redleffer felindulva.

— Rablót és gyilkost lehet gazembernek nevezni, minden sértés nélkül, Simon ur! — viszonzá Ralph. — Kegyelmednek és tisztességes családjának körmönfont gazemberrel volt dolga

Mary ijedten sikoltott fel, a jelenlevők szinte megmeredtek, csak az ifju Simon mondá mosolyogva, fejét rázva:

— Ralph, ez hazugság.

— Én hazudok? — indulatoskodék amaz — No hát menj Edszbrugba a fogházba, ott megtalálod kedves barátodat. Ma reggel láttuk a város felé ballagni, de Sandley ur szemmel tartá őt. Ohó! gondolám, ökelme érzi a füstöt, el akar illanni! Mi hát egyszerűen rohantunk; én torkon ragadtam, s ő arczul csapott, ehoh a gyűrűs ujjának a helye, de végre csak letorkoltuk. — Mary undorral fordult el a beszélőtől, s kendőjével takará el arczát. — Ralph folytatá:

— Sandley kérdé: „hogya hívják az urat?“

— Mandeville, — mondá ő.

— Hol vannak igazoló iratai?

De ez volt ám a bökkenő! A gazembernek nem volt semmi irata, — avagy kegyelmetek lát-tak olyasmit nála, Simon ur?

Sandley kérdé tovább: Tud talán az ur valamit ama rablógyilkosról, kit Wenszleynek hívnak, s ki őt hóval ezelőtt megszökött a börtönből és Devonshire felé vette útját, mint Londonból jelentették. Most elsápadt az én emberem, Sandley ur egy taligát fogadott Gallendounban, hogy az elfogott rablógyilkost Edszbrugba szállíthassa. De kegyelmed, Redleffer ur, oly sokáig tartotta őt házánál elrejtve, s hogy felfödötetett és befogattatott, ez csupán az én érdemem A semirekellő elrabolta tőlem Mary szívét!

Halotti csend következett ezen elbeszélésre. Az öreg Simon kiment s ott foglalkozott valamivel az udvaron. „Szegény Mary!“ sohajtá buszszíval; a többiek is ugyanazt gondolák. Ralph még egy ideig ott maradt s Maryhoz közeledett vigasztalólag mondván:

— Én mindig jó maradtam hozzád — visszatérsz-e ismét, akarsz-e még engem?

— Nem! — mondá amaz határozottan, s a benyilóba sietett, Ralph kifelé kullogott, gondolva: „Mégis az enyém leszesz te egyszer!“

Igy mult el egy óra — szomorú, borzasztó óra. Az anya sirt, Elsbeth és Mary sirt

Simon felöltözött, felnyergelte a lovat, Edszbrugba akart indulni, hogy a szomorú valót megtudhassa

Egyszerre megszólalt a póstás trombitájának harsogó hangja, — egy külön-póstakocsi állt meg a ház előtt: két férfi ült benne, egy éltes ur, és — a másikban Simon Mandeville barátjára ismert. Örömujjongatással rohant be a szobába, hogy az örömhirt anyjának és nővércinek tudtára adja, Ralph is közelében volt még s látta, hogy a konstabler esze nélkül szalad a póstakocsi után.

Ralph eléje ment.

— Nos hát mit jelent ez, Sandley ur? — kérdé csodálkozva.

— Mit tudom én! — viszonzá amaz mérgesen.

Ez a póstakocsi találkozik velünk, egy öreg ur ül benne. „Megállj kocsis! Atyám!“ — kiált az én foglyom, s egy ugrással a kocsiban termett; „hajts kocsis!“ parancsolá s én nézhettem, vagyis szaladhattam utána, mert mégis csak tudni akarom, mi van a dolghan.

Ezzel bement a házba, mig Ralph a kerítéshez támaszkodva maradt.

Benn a házban már minden meg volt fejtve. Az öreges ur, Redleffer visszatért fivére volt, ki Indiában meggazdagodott; Mary jegyese ugyan Mandevillenek nevezé magát — s abban nem szólt igazat — mert ő Redleffer Henry egyetlen fia volt, ki előbb idegen név alatt megtekinté a helyiséget, s egy kecses hajadon szívét magáévá tette. Mary tulboldogan borult ismét szerelmese keblére. A meggondolatlan tulbuzgó konstablernek hosszú orral kellett visszavonulnia, és Simon, ki Ralphot künn állni látta, nem tagadhatá meg magától azon diadalt, hogy oda ne menjen s gunyosan ne mondja neki:

— Itt nincs szükség kémmre, Havton Ralph.

Egy hóval ez után kettős esküvői ünnepély volt Simon atyus házánál. Elsbeth összekelt jegyesevel, Ray Istvánnal, Mary pedig Redleffer Villiammal.

A kosáradás eredete.

Hol volt hol nem volt, volt egyszer Magyarországon egy jómódu falu, ebben a faluban sok apró ház, az apró házak közt egy nagy kastély, s a kastélyben egy tündérszépü ur lány, a kit hittak Ilonnak.

Ilon atyja öreg, harczias tekintetü férfi volt, kinek élte legnagyobb része csatákban folyt le, s az öreg Sámson ur mégmost hatvanhét éves korában sem tudott otthon nyugodtan ülni a zsellyeszékben, mint más tisztességes vén ember, hanem már kora hajnalban felnyergeltette vadásziparipáját, kezébe vette íjját, kopjáját, Gergely szolgája kíséretében belevágtatott a rengetegbe, honnan csak akkor tért meg, midőn a hold már magasra szállott az égen.

Szegény Ilon tehát a nagy kastélyban mindig magában volt, egyedüli mulatótársai szép fehér galambjai, szorgalmasan ápolt virágai s himzőkerete volt.

Midőn mesém kezdődik, Ilon ezen himzőkereten egész naphosszat dolgozgatott, s ha idegen jött a kastélyba, munkáját rögtön elrejtette, mert meglepetést szándékozott jegyese névnapjára készíteni, egy remek himzett kardövvél.

Hogy azonban a sokszinü selyemszálakat, tüket s az ily női munkához szükséges egyéb apróságokat kellő rendben tarthassa, feltette magában, hogy csináltat számukra az öreg Ambrus által egy csinos kosárkát.

Az öreg Ambrus a falu legvégén a legrongyosabb vityillóban lakott, épen a folyó partján, honnatt busásan metszhette kosarai számára a fűzfavesszőket, miket aztán nagy ügyességgel értett meghámozni, három-négyfelé hasítani, pirosra, kékre, sárgára festeni; mert ámbár Abrus szegény volt és öreg, de ügyesebb kosárkötő nem találkozott nálánál hét vármegyében.

Szegénységével nem sokat törődött volna Abrus bátya, csak ne lett volna neki egy Sára nevezetű körmönfont, pattogó nyelvű felesége, a ki az ő nyugodalmas életét mindenkép megkeseríteni igyekezett. Elégszer is megbánta, hogy első hitestársának az Urban elnyugvása után nem maradt csendes özvegyiségben, hanem Sárát vette el. Elégszer is mondogatta, hogy saját bűne bünteti őt.

Midőn szép Ilon a kosárkötő hajlékába belépett, akkor is még zsörtölődött a menyecske. Két kezét módosan csipőjére feszítve s nyakát előre nyujtva, körülbelül ily szavakat hangoztatott:

— Hát kelmed most is csak az utcára bá-mészkodik, mint a feszület, mi? Persze már nem tud mit csinálni a nagy gazdagság miatt, csak úgy uszunk tejben, vajban, azért nem dolgozunk s még sincs egy betevő falatunk. Azt mondja kelmed: hogy hijába köti a kosarat, ott hever most is ötven darab a sutban, hogy nem kell senkinek, nem veszi senki? — Igaz bizony! az a kelmed hibája, miért nem kínálja jobban. S aztán ha épen nem teszi azt, tegye ezt, ha nem köt kosarat, itt van la orrunk előtt a Tisza, bizony nem törnek le a dereka, ha egy kissé halászatna . . .

Most lépett be az alacsony szobába Ilon, mire Sára asszony abban hagyta a szót, eltávozott s nagy széllal vágta be maga után az ajtót.

Ambrus bátya nem tudott hova lenni az öröm miatt, hogy házát ily nagy tisztesség érte, ide s tova keresgélte, hogy milyen helyre ültesse le a nagyságos kisasszonyt. Végre egy négy lábú kis lócsát leterített egy tarka kendővel s azzal kínálta meg.

— Mi jó szerencse hozta a nagyságos kisasszonyt szegény hajlékomba? — kérde végre az öreg, elkezdve a beszédet.

— Ambrus bátyát jöttem kérni, ha számomra egy csinos kis kosárkát kötne. Az árát jól meg fogom fizetni.

— Meglesz, meglesz! Olyan lesz a kosár, a milyennek párját hetedhét országon kereshetni, de még sem találhatni, — kiáltott fel nagy örömmel a kosárkötő.

Ambrus bátya még aznap hozzáfogott a kosárka készítéséhez, s hogy csak szép legyen, minden művészetét rá pazarolta. Olyan rózsákat, tulipánokat és tarka énekes madarakat font belé, hogy ugyan piktor legyen, a ki különbeket fest. Két hónapig dolgozott ezen a munkán a jámbor s még elkészült vele, ugyan hallgathatta drága felesége nyelvének kerepelését.

— Sz' jól van, jól! — ilyenféleképen beszélt

az asszony — mily örök idő óta babralsz itt ezzel a csepp haszontalansággal, a mi épen egy falatot sem hoz a konyhára. Szántszándékkal koldusbotra, éhhalálra akarsz juttatni . . . Ily kegyetlen bánásmód még akkor is sok lenne, ha megérdemlettem volna! . . . Oh én Istenem, miért is nem veszesz már magadhoz ezen földi pokol szenvedéseiből!

De Ambrus bátya mind e beszédeket csak hallgatta nagy türelemmel s elnyelte a szót. Azonban midőn kéthónapi nagy fáradság után készen lett a kis kosárral, odament feleségéhez, megmutatta neki, hogy nézze meg, mily szép, biz ő maga is alig hiszi, miszerint ő csinálta, no hanem iszen volt is rajta mit dolgozni! .

— Haszontalan időfecsérlés az egész! — jegyzé meg a drága hitestárs.

— Ne beszélj így, édes kincsem, — veté közé elkeseredetten a jó Ambrus bátya. — Sőt ha csak egy kissé is szeretsz, mondd velem együtt, hogy: „hála Isten! elkészült a kosár.“

— De biz nem mondom!

— Kérlek . . .

— Azért se mondom!

— Mondjad, hogy: „hála Isten! elkészült a kosár“, különben megverlek drága feleségem!

— Azt szeretném látni!

Ambrus gazdát sem kellett most az egyszer sakáig biztatni, mert hitestársa akaratoságán türelmét vesztvén, összefogott három-négy szál kosárra való fűzfavesszőt, s azzal fenyegetését végrehajtotta.

— Mondod most?

— Igen; hála Isten! elkészült a kosár! — szól az asszony egészen megváltozva, mert azt ugyan sohasem hitte, hogy Ambrus bátya képes volna valaha uralkodni fölötte.

Ennek a házassági jelenetnek elejétől végig az ablakon keresztül tanuja volt a szomszédasszony, s futott tüstént haza az urához.

— Hej ha tudná kegyelmed, mi történt Ambrus bátyáéknál?

— Nos mi, kincsem? — kérde az öreg.

— Ambrus bátya arra kérte a feleségét, hogy mondja az ő kedvéért: hála Isten! elkészült a kosár! — mert ha nem mondja, hát megveri.

— S mondotta-e Sára asszony?

— Dehogyan mondta!

— Ambrus bátya hát megverte?

— Meg bizony! ütné meg a kő!

— S ha én kérnék, elmondanád-e te?

— Dehogyan mondanám!

— Lásd pedig, ha el nem mondom, én is megverlek, mint megverte Ambrus bátya Sára asszonyt.

— Már most azért sem mondom el! — kiáltott a szomszédasszony nagy haraggal.

— Én meg hát csak azért is megverlek! — felelt a szomszédasszony férje, s úgy tett a mint szólott.

Meghallotta ezt a dolgot a szomszédasszony két komaasszonya, elmondotta kiki férjének, férjeik őket is kérték, hogy mondják: hála Isten!

elkészült a kosár! — s minthogy nem mondották, őket is megverték!

Végre elment ennek hire az egész faluban, s minthogy az egész faluban nem volt egyetlen asszony sem, ki férje kérését teljesítette volna, minden férj megverte a feleségét.

Szép Ilon már elkészítette a himzett kardkötőt, s az ott volt előtte a csinos kis kosárkában, mellette pedig jegyese, a délezeg lovag ült.

— Hallotta kegyed szép Ilon, azon eseményt, a mi a faluban történt? — kérde az ifju Ilont.

— Igen s épen ezen kosár itt az egésznek oka.

— S mit tenne kegyed, ha én kérném, hogy mondja: hála Isten! elkészült a kosár?

— Most még nem tudom.

— Mert lássa, ha egyszer oly boldog leszek, hogy kegyedet enyémmek mondhatom, s el nem fogná mondani, én kegyedet is képes volnék megverni.

— De azt kegyed, lovag nem fogná tenni, — válaszolt haragtól kipirult arcuzal Ilon — mert én előbb fognám mondani: „Hála Isten! elkészült a kosár!“

Ezzel Ilon kivette a himzett övet, s az üres kosarat átnyujtva a lovagnak, hirtelen eltűnt.

S ez a kosáradás eredete.

A májusfa letűzése s története.

Minden év május elsején a falukban, városokban, sok épület előtt lehet leszurva látni viritó zöld levelű, ágasbogas, karsu, magas fákat, melyeken virágok, szalagok, déli gyümölcsök, italok, füzérek stb. díszelnek. Falvakon nőtlen ifjak kedveseik ablaka előtt állítják fel május első napján virradóra a májusfát: városokban ma már csak a mészárosok emelnek ily fákat a tölök hust hordó fehérrép számára.

A májusfáról azt írják, hogy sz. Jakab és sz. Fülöp, midőn térítgetni jártak, utitársuk lett Valburga nevű szűz hajadon; ezt ebbeli cselekvényeért a pogányok rágalmazták. A leány azonban, hogy elűzze a gunyolódókat, elővette vándorbotját, letűzte a földbe, előtte letérdepelt, imádkozott, s erre alig mult el egy-két óra, midőn a pogányok szeme láttára leszurt bot kizöldült. Ez volt sz. Jakab apostol napja virradóján (május 1-én). Nőtlen ifjak ez időtől ez okon szoktak magas zöld fát jómagaviseletű hajadonok ablaka előtt felállítani, még pedig ha lehet, észrevétlenül.

Ma már májusfa helyett egy csokor szép virág is megteszi kellő hatását.

A koloni legények a májusfákat e népdal szerint szokták kedveseik háza kapuja vagy ablakai elé állítani:

Kedvesemnek háza előtt
Az éjszaka magas fa nőtt,
S gyenge szellő lágy szárnyain
Piros kendő leng ágain.

A májusfák felállítása Kolonban ily módon megy végbe:

Összegyülekeznek a legények a kocsmában, zenével és borozás közben megválasztván a „szomorú királyt“, ezt mindkét oldalról fakardos örök környezik, s így felkészülten, zeneszó mellett, házról-házra eljárnak vele. A „szomorú király“ a bandával a kapu előtt megállapodik, a többiek pedig bemennek, s mátkáiktól a májusfa ültetéseért járó adópénzöket tányéron beszedik, mit azután a legények mulatozási költségek megtérítésére fordítanak, a mi egyáltalában nem lovagias dolog. A „szomorú király“ — kinek kötelessége szomorú, komoly képet vágni — ha elneveti magát, pár iteze bor vételére büntetetik, mit a legények a pünkösdi királyság után, a falut bejárva vigan elköltének.

A növények mythológiája.

Milesz Bélától.

A lótosz-virág.

A lótosz-virág már alakzatát tekintve is szép s nagyon érdekes, ha regés történetét ismerjük.

E vizi virágot az indusok és egyiptomiak ma is szentség gyanánt tisztelik.

Az indusok vallásos mondája e szép vizi virághoz a következő hitregét köti.

Brahma, Visnu és Siva teszik az is'enség három egységét s e háromság első személyét illetőleg a hitmagyarázók véleményei elütnek egymástól s némelyek Brahmát, némelyek Visnut, mások Sívát tartják először előállottnak. Mi a lótoszszal kapcsolatban levő vallásos mondát választjuk ki. — A kezdet nélküli örök lény, a minden lélek lelke Athma, elhatározta, hogy több élő lényt teremt. A teremtő erő a vízben, a Gangesben, eltakarva pihent, midőn a vízből (némelyek szerint a már létező s óriáski-gyók gyűrűjén alvó Visnu köldökéből) a lótosz kifakadt, melyre Brahma ráülve a végtelen elemen uszkált. Midőn sokáig nem látott maga körül egyebet, csak vizet s önmagán kívül semmi élőlényt, lételének rejtélyes voltáról gondolkozni kezdett: „Vajjon ki teremtett engem, honnét jöttem és mi vagyok én?“ — kérdezé önmagától. Száz évig ült így a lótoszon, eredete s rendeltetése felől gondolkozva. Ekkor az eredménytelen gondolkodásban buslakodva a mélázó Brahma e szózatot hallá: *Imádkozzál Bhagavathoz!* (Ez a legfőbb istenség.) Brahma erre elkezdett ájtatosan elmélkedni a lótoszon a *mindenható* hatalma s tulajdonságai felől. A mint így elmélkedett, megjelent előtte a

minden lények lénye, férfi-alakban, ezerszeres fővel. Brahma imájával a mindenség felé fordult, magasztalni, dicsőíteni kezdte azt. Imája meghallgattatott. A homályból most hozzá hasonló lények kezdtek kibontakozni, de a melyek még szendergő állapotban voltak. A mindenható mondá ekkor Brahmának: „Gondolkozzál, elméledjél még s ha ájtatóságodban végre hatalmamnak teljes elismerésére jutottál, akkor erőt adandok neked a teremtésre.“ Brahma ezután még száz évet töltött el imádkozva a lótuszon, megismerte a mindenható hatalmát s ez ekkor erőt adott neki a teremtésre.

A régi egyiptomiak tápszerűen használták a lótuszt. Ugyanis learatták, megszáritották, a mákhoz hasonló magvából kenyeret készítettek, gyökerét mint kellemes ízű nyalánkságot élvezték. A lótusz édelésének tulajdonították a vele élők azt a hatást, hogy a honától elszakadt, ha belőle eszik, elfeledi elhagyott kedveseit s nem érez kinzó honvágyat.

Az egyiptomiaknál e szép és hasznos virág egyszersmind szent tisztelet tárgya is volt. Tanusítják ezt a régi egyiptomi sír- és emlékkövekbe vésvé látható lótusz-virágok.

Az egyiptomiak ma is szeretik e virágot, de élelmiszerűen már nem igen használják.

A fehér tavaszika.

A kikelet ezen egyszerű virágának, a tavasz legelső hirdetőjének eredetét egy Éjszakamerikában lakó indián törzs a tavaszról eme szép regével köti össze:

„Magánosan ült egy öreg ember kunyhójában, mely befagyott folyó partján állott. — A tél vége felé járt, a tűz csaknem elhamvadt s az öreg igen elhagyatottnak látszott. — Haja ősz volt, tagjai reszkettek. Így élt napról-napra elvonultan s nem látott egyebet a hópelyhekkal borított vidéknél, nem hallott egyebet a vihar zugásánál.

Egy nap, midőn már tüze csaknem egészen elenyészett, egy szép ifju jelent meg a kunyhó előtt. Az ifju orczái teljesek, pirosak valának, szemei ragyogtak, ajkai mosolyogtak. Léptei gyorsak, könnyűek voltak. Homlokát zöld fűszálakból font fűzér körítette, kezében bokréta volt.

Az öreg így szóla az ifjuhoz: „Örvendek, hogy láthatlak, fiam. Jer be, mondd el, a mit idegen tartományokban láttál. Töltsd velem

az éjszakát s én is elmondom neked, a mit tehetek s a mit tettem.“

Az ifju elfogadta az öreg meghívását, bement a kunyhóba s aztán következő párbeszéd keletkezett köztök:

— Ha én kifuvom leheletemet — mondá az öreg — megállanak a folyók, a víz megmerevedik s kemény lesz, mint a kő.

— Ha én lehelek — viszonzá az ifju — virág terem a mezőkön.

— Ha megrázom hajamat — folytatá az öreg — hó lepi el a vidéket. Ha akarom, lehullnak a fák levelei s leheletem elfujja azokat. A madarak elhagyják vizeiket s távol messzeségbe sietnek. Az állatok elrejtőznek leheletem elől s a föld megmerevül.

— Ha én megrázom fürteimet, — szólt az ifju — meleg esők hullanak a földre. A növények kibujnak a földből. Szavamra viszszajönnek a madarak.

Leheletem melegére elolvadnak a folyamok jégburkai. A merre járok, vig zene hangzik hegyeken, berkekben s minden örvend.

Az öreg nem szólt többet, ajkai elnémultak. Majd felkelt a nap s jótékony meleget árasztott szét. A billegény s veresbegy vig csiripolással üdvözölte a feljövő napot s a kunyhó melletti patak elkezdett csergedezni, fűvek és fák nyiladoztak s kedves illatot árasztottak maguk körül. A nap világánál az ifju jobban megnézte az aggot. Láttá, hogy az a télnek jégarczával bir. Szemeiből tiszta folyók ömlöttek alá s a mint a nap emelkedett, mindig fogyott. Délben már egészen elolvadt. A kunyhó is eltűnt s a tűz helyén kis fehér, sötétpiros szegélyű virág nőtt ki.

E virágot az indiánok *miskodihd*-nek nevezik, s mint a tavasz hirdetőjét vallásos tisztelettel illetik.

Mirhafa.

Myrrha Cynirus phrigiai királynak leánya volt. Myrrha egyszer azon vakmerő nyilatkozatot tette hajfürteit illetőleg, hogy azok a Venusénál szebbek. Venus e miatt nagyon érzékenyen érezte magát megsértve, megragudott a szüzre s elhatározta annak hiúságán boszut állani. A szerelem istennője nagyon kegyetlen s gyalázatosan büntető boszunemet választott ki. Ugyanis Myrrhát önnön atyja iránt buja szerelemre gyújtotta. A bünös szenvedélylyel sokáig tusakodott,

daczolt az erélyes leány. De a megsértett istennő elhatározott boszujának teljesedésbe kellett mennie. Az apa megtudván a valót, szégyenében s fájdalmas dühében villogó kardot emelt leánya fölé. Myrrha rémulve futott el s elhagyva az apai házat, elbujdosott Arábiába. Nagy szomorúsága s lelki ismeretének furdalásai követték mindenütt vándorlásában. Nagy busulásában végre az istenekhez esedezett, vennék őt oltalmukba. Ezek megszánták a szerencsétlen leányt s midőn az egyszer épen sirva esdeklét az éghez, lábai hirtelen a földhöz ragadtak, lábujjaiból gyökerek nőttek ki, dereka törzsszé, karjai ágakká, kezének ujjai galyakká változtak; ezek azután gyorsan leveleket hajtottak s zöld lombjaikkal eltakarták az elnémuló leány szomoru arcát. Később azután az ujonan előállott fának megrepedt hétéből szállott ki a különös szépségű Adonis, kiről már szólottunk.

Myrrha jóllehet testének átalakulásával elvesztette érzékeit, mindazonáltal még azután is folytonosan sirt s jóillatu könyei még ma is csepegnek a *mirhafából*.

Borostyánfa.

Daphne Peneus thessáliai folyamistennek és *Gaeanak* (a földnek) leánya volt. Apollo a szép fiatal leányt folytonosan ostromolta szerelmével, de az iránta érzéketlen nympa mindannyiszor visszautasította szerelmét. Nem használtak semmit a deli napistennek szép szavai, a leányt dicsérő hizelgése, nem rimánkodásai; ez kerülte őt s futott előle. Egy alkalommal Apollo már kitért karjait nyújtotta *Daphne* ölelésére, midőn ez anyjához esdeklét s kérte, venné őt az üldöző elől keblébe. Anyja, a föld, meghallgatta kérését. Lábai azonnal a földbe gyökereztek, tagjai elszibbadtak, szive felett gyenge fahéj képződött, mely csakhamar egész testén elterjedt; fürtei lombokká, karjai ágakká változtak. Az elámuló Apollo még így is szerette, átölelte, megcsókolta a *borostyánfává* változott leányt, azután így szólott: „Ha már szerelmesem nem lehettél, légy legalább az én fám. Nem fogsz te elenyészni soha, lombjaid örökké fognak zöldelni s a költők és hősök halántékait fogod ékesíteni.“ — A borostyánfa azóta Apollónak lön szentelve.

Cziprus.

Cyparissus Eos szigetbeli szép ifju volt s Apollónak kedvence. Az ifju szeretett az

erdőkben bolyongni, vadászni. Egykor gyönyörű nagy szarvast látott a fák hús árnyékában heverni s miután a szép állatot, — attól észre nem vétetve — sokáig nagy elragadtatással szemlélte, fegyverével átütötte azt. A mint az állatot véreben fetrengeni s majd kimulni látta, annyira megsajnálta azt, hogy tette feletti bánatában magát meg akarta ölni. Apollo vigasztalta az ifjut s figyelmeztette, hogy egy oktalan állatért nagy esztelenség volna magát kivégeznie. De *Cyparissus* szomoru, vigasztalhatatlan volt s kérte az isteneket, ha már meghalni nem engedik, hagyják őt legalább örökké busulni. Kérése meghallgattatott. Midőn már annyit busult, annyit sirt, hogy könyei végre elapadtak, tagjai zöld színre változtak, hajfürtei lehajló ágakká. S így az ifju ma is folyvást busul *szomoru cziprusfa* képében, mint a szomorúság és gyász jelvénye.

Könyvszemle.

♣ **Életképek**; írta *Tolnai Lajos*; egy kötet; ára 1 frt. 50 kr., — és „**Tolnai Lajos beszélyei**“ két kötet; ára 2 frt. 50 kr. — Nemes egyszerűség, kerekded compositio s tősgyökerez magyar irályi jellemzik *Tolnai* műveit; ha meséi nem is valami meglepőek, de tisztán vannak keresztülvive, s az élénk, hű jellemfestések szinte az olvasó szemei elé állítják az illető szereplőket. Szerző különösen szerencsés a népies elbeszélésekben; meglátszik, hogy a nép életét szorgalmasan tanulmányozá. Az „Életképek“ nyolcz rövidebb, a „Beszélyek“ pedig hat hosszabb elbeszélést tartalmaznak. Mind a két könyv *Emich Gusztáv* tulajdona.

♣ **Magyarországi népszokások.** Össze gyűjté *Rész Ensel Sándor*. Pest, 1867. 351 lap. Ára 1 frt. 80 kr. — A népszokások egybegyűjtése régi ohajtása nemzeti irodalmunknak, s így a szorgalmas gyűjtő, ki hazánk nagy részét beutazta, gondosan tanulmányozva a nép nyelvét, öltözetét, szokásait, dalait, mondáit, stb. nagy szolgálatot tön jelen elég terjedelmes gyűjteményével, mely — részben más kutfők fölhasználásával — nemzetünk szellemének kifejezéseit hazánk különféle vidékeiről kiszemelve foglalja egybe. A gyűjtő kiterjezkedik egyszersmind a kapcsolt országok népszokásaira is, történelmi szempontból nem feledkezvén meg a régiebb, elhagyott, százados szokásokról sem. — Nyelvben, szokásaiban él a nemzet — mond *Kövári*, — s míg a nyelv, a nemzeti irodalom mívelése életfeltétele: szintén az a nemzeti szokások ápolása, nemesítése; hazafui kötelesség ezeket buvárlani, s ha viharok fenyegetik azt, a fiatal nemzedéknek em-

legetni, hogy öröksége gyanánt tekintse. — A főnebb közölt „kosár eredete“ és a „májusfa letűzése s története“ e becses gyűjteményből van izlelőül adva. A könyv b. *Sennyei Pálné*, szül. *Fiáth Mária* báróhölgynek lón ajánlva.

Színház és művészet.

♣ Nemzeti színház. Ápril hó 6-án először s 7-én másodsor: „Dózsa György“, opera 5 felv., zenéjét szerzé Erkel Ferencz, szövegét — Jókai hasonczimű drámája után — Szigligeti. — Színre került végre koszorus zeneszerzőnk e legujabb műve, melyről már előadatása előtt annyit beszéltek, s mely most még inkább foglalkodtatá a műkedvelő referensek és a műértő zeneítészek tollát, sőt több napon át csaknem kizárólag e dalmű képezé a társaskörök beszéd tárgyát. Sokan föltétlenül magasztalják, mások elítélik ez operát, míg végre a legtekintélyesebb szám ítéletében megtartja a közép mértéket, s így — nézetünk szerint is — a helyes uton jár. Terünk szűk-volta nem engedi, hogy kimerítőleg, tüzetesen szóljunk, mintegy bírálatot adva „Dózsa György“-ről, tették ezt mások elegenden; mi csak a hatást, az eredményt kívánjuk jelezni. Erkel, a magyar opera megalkotója, e szerzeményében ha nem is remekművet, de mesterművet teremtett, oly beható átgondoltsággal, drámai egyöntetűséggel van az keresztülvive, a styl tisztán magyar, még magyarabb mint „Hunyady László“- és „Bánk bán“-ban, bár nem csillog benne annyi gyújtó, népdalszerű kedves dallam mint ezekben, melyek hódító varázsukkal feledtetik a többi részek olasz iskoláját; s ez az oka, hogy a közönség nem fogadá oly lelkesült kitöréssel, mint például „Bánk bán“. Erkel, úgy látszik, szintén elfogadá a Wagner-féle elveket, nem annyira egyes áriákra, mint inkább a drámai zenefestésre, a szenvedélyek ecsetelésére fektetvén a fősúlyt, — és erre szerzőnek itt a legtagabb tér nyílt. A nagyravágyó, vérig sértett, szerelmes Dózsa, a dölyfös Zápolya, a nemeslelkű Lóra, a lovagias Bornemissza, az önfeláldozó Rózsa, a kemény Barna, a fanatikus Lőrincz — s végre a hazája sorsán kesergő dalnok, mennyi különféle alak, mennyi szenvedély, mennyi küzdelem! és ez mind gondosan van kidomborítva, kiszinezve. Ha szabad a hasonlattal élnünk, — „Hunyadyt“ és „Bánk bán“ virágoknak, „Dózsát“ pedig az első gyümölcsnek mondjuk a magyar opera fáján. — A mi a kiállítást illeti, ez oly fényes, a minőt még nem láttunk színpadunkon, minden díszítmény, minden jelmez új, az ötödik felvonás látványossága pedig szinte hasonlíthatlan. Dózsa börtönben ül; egyszerre köd tölti el a börtönt s előtünik a népvezér szülőháza, a jávorfával, a jávorfa alatt a hű Rózsával, — gyönyörű viruló székelij tájkép. Majd eltünik, s csakhamar ugyane tájkép télen lesz látható, csak hogy a ház le van égve, a jávorfa ki van vágva. Majd egy csakaképp látható: Zápolya leveri a pórhadat; — azután a tüzes trón és korona, — a haza oltára, kö-

rülállva a nemesektől és póroktól, kik kezétfognak. Végre Dózsa és Rózsa, a halálban egyesülve, angyaloktól az égbe vitetnek. — Az előadás lehető jó volt; a szereplők tehetségök szerint igyekeztek feladatukat megoldani. A zenekar — szokás szerint — kitünő. — Szerzőt többször kitapsolák.

♣ Apr. 8-án „A hazugság“, Benedix vigjátéka; 9-én „II. Rákóczy Ferencz fogsága“, Szigligetinek e nagyhatású drámája (inkább korrajz) adatott teleház előtt. Ha e mű színre kerül, akkor „jó idők“ járnak; 1848 óta csak 61-ben adatott vagy inkább adattathatott elő egypárszor. Adja Isten, hogy ezentul ne szoruljon le a színpadról! — 10-én „A halottak emléke“, Szigligeti drámája; 11-én „Álarcos bál“, Verdi operája; 12-én „Sheridan“ színmű, Lendvayval a czimszerepben.

A nagy-hét alatt a színház zárva.

♣ Jótékony célú előadás. Nemzeti színházunkban e hó 13-án az „Afrikai nő“ című operát adták, fölemelt helyárrakkal, a bölesöde és a színházi segélypénztár javára; a ház megtelt.

♣ Reményi Ede Törökországban jár, közelebb Konstantinápolyban ad hangversenyeket.

♣ „Álmos“. A nemzeti színházban Mosonyi Mihály „Álmos“ című dalművére készülnek. Végre hát majd csak színre kerül.

♣ „Demetrius“. Böhm Gusztáv, színházunk operarendezője és énektanár „Demetrius“ című operán dolgozik. Szövege az orosz történelemből van merítve.

♣ Sivori Camill, Paganini tanítványa, itt volt, játszott és — mindenkit elragadott bámulásra méltó játékával. Hegedűjét valóban csodás technikával kezeli.

♣ B. Bognár Vilma asszony Aradon vendégszerepel.

♣ David „Columbusa“. A budai dalárda David Bódog „Columbus“ című nagyszerű symphoniáját adá elő 15. és 16-án a budai népszínházban, mintegy 80 zenész és 60 műkedvelő hölgy közreműködése mellett, — szép sikerrel. Az első előadás jövedelme a tetemes költségek fedezésére, a második előadásé pedig a budai szegények segélyezésére volt szánva.

♣ Az orsz. magyar képzőművészeti társulat elhatározta, hogy a miniszteriumnál lépéseket tesz több hazai művészek a párisi világkiállításra országos költségeni kiküldése iránt.

♣ Fáy szobra. Izsó Miklós, kitünő szobrászunk, közelebb a képzőművészeti társulat helyiségében kiállítá Fáy Andrást carrarai márványból készült szobrát, mely a megszólamlásig híven ábrázolja a boldog-emlékű nagy férfit. A pesti takarékpénztár lépéseket tett e gyönyörű szobor megszerzése végett.

♣ A magyar irói segélyegylet javára, e hó 22-én délben, az akadémia palotájának dísztermében hangverseny tartatik, melyben közreműködnek: Jókai né, ki Jókainak ez alkalomra irt költeményét szavalja, Carina Anna k.

a. Dubez hárfakisérete mellett énekel, Szuk Róza k. a. gordonkáz, Reitter Mari k. a. zongoráz, Huber Károly hegedül. Azonkívül előadatik Szigligetinek egy életképe, „Az író balsorsa,” melyben a Feleki-pár, Szigeti, Szerdahelyi, Szigeti Anna k. a. és Réthi Mihály játszanak.

♣ Brahms hangversenye. Ápril 22-én esti 7 $\frac{1}{2}$ órakor megy végbe a redoute kisebb termében Brahms J. zongoraművész és zeneszerző hangversenye.

♣ Wachtel Tivadar porosz királyi kamarai énekessé neveztetett ki.

♣ Wagner Richard „A nürnbergi mesterdalkok” című operája már egészen kész, s Münchenben a nyár elején fog színre kerülni.

♣ „Ördög Róbert” a párisi nagy-operában közelebb érte meg ötszázadik előadását. Meyerbeer műve 1831. november 21-én adatott először a nevezett színpadon.

♣ Ingres festvényei. A párisi művészeti akadémia termeiben kiállítás rendeznek a nemrég elhunyt Ingres festvényeiből. E kiállítás május 1-jén nyílik meg. E célra Aumale hg átengedi a művész „Stratonice”-jét, melyet 1841-ben az orleansi herczeg számára festett.

♣ Zeneünnepély. Zürichben június hó folytán nagyszerű zeneünnepélyt rendeznek, mely három napig fog tartani. Előadatik több férfikardal, egy cantate és egy oratorium vegyes karra, azonkívül egypár szerzemény zenekarra. A programmban magán-előadások is vannak kitűzve.

♣ Egy „új Pasta.” Messinában egy fiatal berlini hölgy, Reichenstein Hedvig szerepelt Edviga Riccopietri név alatt, oly fényes sikerrel, hogy azonnal meghívást kapott a párisi olasz operához. Zeneértők állítják, hogy a kisasszony második Giuditta Pasta.

♣ Sz.-Pétervárott az olasz operát a híres, vagy egykor híres tenoristának, Tamberlicknek adják bérbe, kinek a kormány egy idényre (három hónap) 10,000 rubelnyi segélyösszeget ígért.

Levelezés.

— **B.-Csaba**, ápr. 19. (Társadalmi élet és viszonyok; szerencsétlen vízbefúlás; fáklyás-zene.) Miután az ugynevezett alkotmány helyreállított, társadalmi életünk sajtósága jelleget öltött magára, nemesak a kaszinó- és „polgári kör”-ben, de a magánéletben is láthatók nyomai; ezen nyomok legkiválóbban azon idegenkedéssel jelzik létüket, mely a családok közt felmerült; elég sajnós, hogy politikai nézetünket és meggyőződésünket még a családi életbe is átvisszszük. — Mult hóban köztisztelőben álló főjegyzőnk Eördögh Frigyes úr 6—7 éves fiaeskája véletlenül a Körösnek Csabán keresztül folyó ázott medrébe a hídról beleesett, és jöllehet mintegy 10—15 lakos bámulta a csak 5 láb mély vízben fuldoklót, mindamellett senkisémetett segítségére: míg egy véletlenül oda érkező 14-éves gyermek menté meg a holttestet az elvesztéstől; jó volna azon egyénekre, kik tanúi voltak e gyermek szerencsétlen halálának, azon török törvényt alkalmazni, miszerint minden egyéneknek legalább is 50, ha nem bambusz-, legalább is mogyoró-pálczát ütne nek a talpára. — F. hó 14-én a f hó 13-kán megválasztott első-alispány és Eördögh Frigyes

szolgabíró urak fáklyás-zenevel megtiszteltetésének vultunk tanúi; az alispány úrnál Kemény Mihály, a szolgabíró úrnál pedig Such József urak tartottak alkalmi beszédet. — A viszontlátás- vagy találkozásig! r. l.

Hirharang.

* (A koronázás) jun. hó elejére van kitűzve; az ünnepélyek rendezésével megbízott bizottmány már nagyban működik. A korona, hiteles és műértő megvizsgálás folytán 9 márkát és 6 latot nyom. Drágakövei: 50 zafir, 50 rubin, 338 igazgyöngy, s azonkívül kilencz apró arany lánczocska. A koronához tartoznak még a következő nemzeti ereklyék: a királyi pálcza (buzogány, jogar) tiszta aranyból; koronázáskor a király tartja kezében. — Az arany-alma, arany lemezből, tetején kettős keresztrel. — Sz. István kardja, melyet első királyunk a lázongó és pártos Kupa vezér elleni csatában használt; ezzel öveztetnek körül a megkoronázandó fejedelmek, s a király ezzel teszi meg a világ négy tája felé való vágást annak jeleül, hogy az országot, bárhonnán fenyegeesse veszély, védeni fogja. — Sz. István palástja, megbecsülhetlen régi kézimunka, tele arannyal himzett képekkel és fölírásokkal; sz. István nejének, bajor Gizelának készítménye és ajándéka. A palást zöld atlacz-selyemből van; szélessége, kifeszítve, 14 láb; sulya kilenczedfél font. — Végül az apostoli kereszt, — ez azonban Mátyás király idejéből való, mert azon kereszt, melyet Sylvester pápa küldött, elveszett, valamint elveszett sz. István zászlaja is. Az apostoli keresztet — ősi szokás szerint — a legifjabb püspök szokta vinni koronázáskor lóháton a király előtt.

* (Kitüntetés.) Falk Miksa jeles publicistánkaton azon kitüntetés érte, hogy ő Felsége, Erzsébet királynénk részére a magyar irodalom tanárává neveztetett ki. A felolvasások naponkint két órahosszat tartanak.

* (Báró Sina Simon,) ki most Svájcban tartózkodik, rendeléseket tön, hogy a koronázáson minél nagyobb fényvel jelenhessék meg.

* (Tisza Lajos,) mint Biharmegye főispánya, képviselői állásáról lemondván, 2000 frtnyi alapítványt tett jogi pályára készülő ifjak számára.

* (Végleges megkegyelmezés.) Gróf Teleki Sándor engedélyt kapott, hogy végleg hazájában maradhasson; a grófnak elkobzott javai is visszaadattak.

* (A kalocsai érsek.) Kalocsai érsekké a hazafias Haynald Lajos, volt erdélyi püspök neveztetett ki. Ez örömhír!

* (Tetememes segélyösszeg.) A pesti lipótvárosi templom teljes befejezéseig ő Felsége a magyar kir. vallás- és közoktatási miniszter előterjesztésére, évenkint 40,000 frtnyi segélyösszeget engedélyezett.

* (Lóverseny.) Az e hó 7-kén végbement lóversenyen a kedvezőtlen idő miatt csak kis közönség jelent meg. Győztesek ifju Schawel, gr.

**

Károlyi Gyula és b. Podmaniczky Géza lovai lettek.

* (Halálozás.) Purgstaller Kal. József, a kegyesrendiek nagytudományu és köztiszteletben állott főnöke, 62 éves korában agylágyulásban meghalt. Béke poraira!

* (Érdekes munka.) Szelestey László, közelebb megkegyelmezett költőnk, a börtönben irt műveit „A rab álmai“ czim alatt előfizetés útján kiadja. A naplótöredékeket is magában foglaló 12 ives kötet előfizetési ára 1 frt., diszkötésben 1 frt. 80 kr. A pénzek május hó végeig a szerzőhöz (Pest, nagy-kereszt-utcza, 28-ik sz. a.) küldendők.

* (Kossuth Lajos,) mint a „Magy. Ujs.“ Turinból értesül, a legjobb egészségnek örvend.

* (Széchenyi Ödön gr.) „Hableány“ nevű kis gőzcsónakján már elindult Pestről, mindenütt vizen menendő Párisba, de járművét már az ut elején szerencsétlenség érte; a gép ugyanis eltört s a kis hajót úgy kellett felvontatni Bécsbe, hol alkalmasint új gépezettel látják el.

* (A Károly-kaszárnyáról.) Hire járt, hogy a Károly-kaszárnyát a magyarminiszteriumnak át fogják engedni, — most e hurrólazt mondják, hogy — semmi sem lesz belőle.

* (Hősök emléke.) A budai temetőben nyugvó honvédek sirja fölé, kik Budavár dicsteljes ostrománál véreztek el, emléket szándékoznak emelni.

* („Fiume“ a Dunán.) A magyar gőzhajótársaság másik hajója, a „Fiume“ is vízre került már. Kiállításra ép oly diszes, mint a „Buda-Pest“é. Első útjában mindenfelé nagy lekesedéssel, üdvözlő-beszéddel, diadalivekkel, mozsárdurrogásokkal stb. fogadták.

* (Nemes tett.) Cseszney József, a magyar gőzhajózási társaság egyik kapitánya, egy a Dunába esett vízmerítő asszonyt megmentett. A szegény asszonyt már a talpak alá sodorta a víz, midőn a nép lármájára a kapitány az irodából kietevén, utána ugrott az elmerültnék s azt szerencsésen kimentette. A derék kapitány egy hasonló tetteért már érdemjelet kapott.

* (Adományozás.) Bárá Lopresti Árpád a világtalan szegény Táncsics Mihály részére 148 frtot küldött.

* (A biztosító-társaság palotája.) Az első magyar általános biztosító-társaság elhatározta, hogy a Dunaparton, az „angol királynő“ szálloda előtti telken pompás palotát épített magának.

* (Bécs erősítik.) Bécs városát erősíteni akarják, — legalább a költségek fedezésére az adakozások gyűjtését már megkezdték.

* (A magyar írói segélyegylet) közelebbi hangversenyére Wenkheim Krisztina grófkisasszony három körszékért 50 frtot, Carina Anna k. a. két körszékért 50 frtot, s Kendelenyi Fanni k. a., a nemzeti színház tagja, két zártszékért 14 frtot küldtek az egylet titkárához.

* (Regatta.) A budapesti hajósegylet által rendezendő regatta május hó 11-én tartatik meg a nagy Dunán, az Akademia palotáján fölül. Hat különféle díj lesz kifizetve.

* (Jámbor Endre) pesti szabót, ki néhány év előtt elme gyöngeségben szenvedvén, magát az Árpádok egyenes utódának hitte, s ennek folytán valami ártatlan összeesküvésféle játékot szervezett, miért a katonai törvényszék által előbb halálra, később husz-évi börtönre ítéltetett, — a belügyminiszter szabadon bocsátotta.

* (Az Eszterházy-képtárról.) Mint tudva van, a hg. Eszterházy-féle gazdag képgyűjtemény Bécsből nem oly régen Pestre az akademia palotájába költözött át. A hercegi család hitelezői most e képtár eladását is sürgetik, s azt az akademia egyik millióért föl is ajánlották, de az akademia ennyi pénzzel nem rendelkezik; ohajtandó lenne tehát, hogy e becses gyűjtemény a nemzet tulajdonává legyen. Alig hogy ez eszme megpendült, a vidéken már is viszhangra talált, s a képtár megvételére adakozások indultak meg; így Gödöllőről 76 frtot küldtek be e célra.

* (Fájdalmas jankiáltást) olvasánk a „Hon“-ban azon 241 szerencsétlen család sorsát illetőleg, mely 1865-ben Torontálmelegéből Nissin Alfasso spanyol zsidó és valami Kvatsák Sándor volt hatzföldi jegyző által, mindenféle vérmes és csábító ígéretek mellett Törökországba kivándorlásra kecsegtetett, s jelenleg a Fekete- és Márványtenger között, nem messze Drinápoly- és Rodostóhoz, Aeslár, Buigli, Eblalia és Kaili török helységekben a legnagyobb nyomorral, mondhatni az éhhalállal küzd. Ezen szerencsétlenek, miután már közülök egypár száz egyén nyomorultul elvezett, most véginségökben a magyar miniszteriumhoz folyamodtak, pénzt és segílyt kérve a hazatérhetésre.

* (Drága a blakok.) Már irtuk, hogy a koronázás után a világ négy tája felé való vágás a lánchid-téren megy végbe. Ez ünnepélyt kényelmesen nézhetni nagyon sokan szeretnék, azért kibérelték a dunaparti épületek ablakait, egy ablakért fizetvén 150, — 200 — 300 frtot is.

* (Ő Felsége kiséréte számára) a koronázás idejére, mindössze négy hétre, ötven szobát béreltek ki az „Európa“ szállodában, s fizetnek e szobákért — 45,000 frtot. E szerint egy szobáért egy napra 30 frt jut. Szinte hihetetlen!

* (Mexikói önkénytesek.) A napokban már Budára is érkezett néhány visszakerült mexikói önkénytes. Egészségi állapotuk meglehetősen, de anyagilag igen rozsul állanak, mert podgyászaik a juaristák kezébe estek.

* (Új hajó.) Az óbudai hajógyárban egy gőzhajót építenek, melynek neve „Gr. Andrassy Gyula“ lesz. Személyszállításra fog használtatni Pest és Bécs közt.

* (Magyar testőrök.) A magyar királyi testőrség fölállítására el van határozva. Bécsben ugyanazon épületet jelölték ki számukra, melyben 1848 előtt voltak, s mely Magyarországé. A „ma-

gyar testőrség palotája" számára Montoyer, a bécsi várkapitány fivére neveztetett ki felügyelőül.

* (Ujonzok.) Az ujonzok száma Pest városra nézve 610-ben állapított meg, — a mint ezt a honvédelmi miniszter a városi hatóságnak már tudtára adta, — mely számból levonatnak az önkénytelen beállók és a hivatalból besorozottak. A sorshuzás folyó hó 29-kén, maga a sorozás pedig már május 1-jén veszi kezdetét.

* (Vácson a süketnémák intézetében) ez iskolai év végén 7 alapítványi hely jó üresedésbe, 5 fiu- és 2 leánygyermek számára. E helyek elnyeréséért a folyamodványok a magyar királyi vallás- és közoktatási miniszteriumhoz intézendők.

* (A koronázási időszak alatt) a nemzeti muzeumnak minden osztálya, ugyancsak az Eszterházy-képtár naponkint reggeli 9 órától esti 7 óráig nyitva állandó a látogatók számára.

* (A mérnök-egylet) folyamodására a párisi világtárlatra országos költségen négy egyleti tag fog kiküldetni.

* (A koronázási ünnepély tárgyában) kinevezett városi bizottság hét tagból álló albizottsága első ülésében a többi közt ezekben állapodott meg: A menet alatt vagy gyalog, vagy lóháton szabad menni; a kocsin való járás nem fog megengedtetni. Azonnal a koronázási tény bevégezte után királyné ő Felsége átöltözködve, palotahölgyei kíséretében gyalog indul a palotakertben át a Dunapart felé. Itt ő Felségét ünnepélyesen diszitett gőzhajó várandja, melyen ő Felsége és kísérete Pestre átjövén, a Lloyd-épület erkélyéről nézi a koronázási menetet. A Lloyd-épülettől oldalvást, a Dunapart mellett lesz fölállítva a diplomaták és külföldi követek díszes állványa. A parton lefelé fölállítandó többi állványokat és karzatokat a város fogja megrendelni, az árakat és helyek számát úgy szabván meg, hogy a tulterhelés kikerültesse. A Lloyd-épület mindkét felén pompás diadalívek fognak emeltetni. Azon utcák, melyeken a menet áthalad, újra köveztetnek. — A királydomb szemben a láncz híddal, ugyanazon helyen, hol most a gázlámpaoszlop áll, fog emeltetni, három följárattal: egyik a Dorottya-utca, másik a láncz híd, harmadik az akadémia felől. A város kidíszítésére, ugyancsak a kivilágításra nagy terjedelmű előkészületek tétetnek; a díszítés fő pontjaiul egyelőre a város ház és a régi német színház vannak kitűzve. A kivilágítás alkalmával nagyszerű tűzijáték is fog tartatni. A népünnepnél nem fog hiányozni sem a hordók nyilvános csapraütése, sem a szokásos sült ökör. A boros hordók és a kiszemelt állat földíszítve fognak a főbb utcákon át a városligetbe vitetni. — A koronázási díszmenet, miután ő Felsége először az egyházi szertartást a Mátyás király templomában, s az ugynevezett helyőrségi templomban az aransarkantus lovagok fölavatását bevégezte, Pest felé fog indulni. Azon esetre, ha a tervezett koronázási új ut addig el fog ké-

szülni, a bécsi kapun át, — ha nem, az Albrecht-uton; innen a láncz hídra vonul a menet. A pesti parton jobbra fordulván, a dunapart mellett halad el a menet a pesti plébánia-templomhoz, melynek piacán, a sz.-háromság szobra előtt menend végbe az esküvetétel. Innen a városháztéren át a váci- és a Dorottya-utcán a Ferencz József-téren (láncz hídter) fölállított királydomb felé megy a menet, hol a kardvágás történik.

— (Beküldetett.) A „Dívatvilág“ utóbbi számában jeles utmutató cikkek jelent meg a mosás módjáról; alulírt az ajánlott módon járván el, azt minden tekintetben kielégítőnek, idét kimélő eljárásnak találta a ruhák mosásánál, miért a közlőnek köszönetet mondván, — az említett mosásmódot az illetők figyelmébe ajánlani bátorodik. — Csányi Ludmilla.

Vidéki posta.

△ (Bizalmi felirat.) Veszprém város lakossága Deák Ferenczhez és a miniszteriumhoz bizalmi feliratot intézett.

△ (Jóteköny nőegylet.) Hódmező-Vásárhelyen Lejthényi Ribáry Antónia asszony indítványára jóteköny nőegyletet alakítanak.

△ (Arany-szállítmány.) Gyula-Fehérvárról néhány nap előtt 5000 darab aranyat küldtek Pestre a magyar miniszteriumhoz, mit nem sokára egy újabb, 15,000 darab aranyból álló küldemény fog követni.

△ (Jótekönytség.) A nagyváradi kath. püspök, Szaniszló Ferencz, 100 frtot adományozott a békésmegyei inségesek javára.

△ (Temesvár városa) az ottani kereskedelmi kamara indítványára több különféle szakmabeli iparost küld ki, saját költségén, a párisi világkiállításra, tanulmányozás végett.

△ (Honvédek emléke.) A Vác mellett elesett honvédek porai fölé emléket akarnak emelni. Az aláírások már megkezdettek, s az ügyvitelre Zámბély Lajos elnöke alatt bizottság küldetett ki.

△ (Polgári olvasó-egylet.) Kun.-Sz.-Miklóson a már meglevő három polgári olvasóegylet mellé most egy negyedik, hasonló czélú polgári kaszinót terveznek létesíteni.

△ (Színészet.) Nagyszombat városában magyar színtársulat működik. Hubay jól rendezett társulata közelebb nyitotta meg az ottani csinos színházat a „Párisi szegények“-kel.

△ (Jóteköny czélú hangverseny.) A lugosi dalegylet az inségesek javára hangversenyt rendezett, mely a kitűzött czélra 100 frtot jövedelmezett. E dalegylet elnöke Asbóth Lajos, egykori honvédezedes.

△ (Elfogott rablót.) Sopronmegye Beléd községében Balog Dávid pandurhadnagy elesipte azt a hírhedt rablót, ki a többi közt egy Wertheim-féle pénztárt is ellopott 36,000 forinttal.

△ (Gazdasági egyesület.) Baranyamegyében, Krasznay Mihály ügyvéd kezdeményezése folytán, e megye több lelkes fia gazdasági egyesület alakításán fáradozik.

△ (Egy fürdőhelyről.) Balaton-Füred emelkedni kezd; mint írják, ott nagyszerű bérházakat és több magán palotát fognak építeni, — a Balatonon pedig a közlekedést 5—6 minden-fajta hajó tartandja fön, a már meglehetősen roncsolt állapotú „Kisfaludy“ mellett.

△ (Rablógyilkosság.) Kassán, ápril 10-én, egy hivatalnok nejét oly házban, melyet több fél lakik, meggyilkolták és kirabolták. A rablógyilkosság a legnagyobb vakmerőséggel fényes nappal hajtatott végre.

△ (Ügyvédegylet.) Szatmármegyében „ügyvédegylet“ van alakulóban.

△ (Szerencsétlenség a bányában.) Göllniczbányán a „Kreutzschlag“ nevű bányában vigyázatlan töltés következtében nagy szerencsétlenség történt. Ugyanis egy akna fellobbanván, három ott dolgozó bányász közül kettő szemévilágát veszítte el, a harmadiknak pedig lába zuzatott össze; ez utóbbi meg is halt.

△ (Ritka életkor.) Ungmegye Bező helységében egy, Kosztrubonics Mihály nevű ember halt meg 113 éves korában. Két fia maradt — az idősebb 73 éves, — két leánya és huszonegy unokája.

△ (Adományozás.) Zalavármegye szükölködőinek segélyezésére gr. Festetich György újból 3000 frtot adományozott.

△ (Régészeti fölfödözés.) Kolozsvárt a nagy templom mellett végbevitt ásások alkalmával a régi sz.-János-templom kriptáira bukkantak. Az itt talált régiségek tanulmányozásával Jakab Eleket bízták meg.

△ (Áradások.) A Fehér- és Fekete-Körös folyók annyira megnöttek, hogy nagy veszélyvel fenyegetik az egyes vidékeket. Némely helyen már a gátak is áttörttek. — Komárommegyében is nagyon tartanak az árviztől. Csallóközi emberek beszélik, hogy ott a vetések már víz alatt állanak.

△ (Segélyzés.) A debreczeni „nemzeti kör“ tagjai 50 frtot raktak össze Táncsics Mihály részére.

△ (Rosz hírek.) Nyitrából írják, hogy ott oly hűvös időjárás uralkodik, hogy a lábas jószágot nem lehet a mezőre kihajtani, s hogy a kolera is ujra mutatkozni kezd.

△ (A nyirbátori kaszinó) 100 frttal a Kisfaludy-társaság alapító tagjai sorába lépett.

△ (Bizalmi felirat.) Győr vármegye részéről a magyar miniszteriumhoz bizalmi feliratot küldtek.

A nagyvilágból.

‡ (Tivadar Károly) bajor királyi herceg nejének közelebb történt elhunytá feletti mély fájdalomában — a király és a családtagok minden

ellenzése daczára — zárdába lépni készül, s már utnak is indult Rómába.

‡ (Peabody s a kérvényező.) A dugzagdag Peabody, ki számos és rendkívül bőkezű alapítványával s jótékony adományaival öröknevet szerzett magának, amerikai lapokban kijelenti, hogy több levelet nem fogadhat el. A különféle rendű és rangú szükölködők ugyanis annyira ostromolták kérvényeikkel, hogy az emberi nyomor végnélküli változatainak a legkiáltóbb színekkel való festése, melyet naponkint kelle olvasnia, egészen megrendíté idegrendszerét s belebetegedett. Most — egészségi szempontból — kénytelen a hozzá érkező leveleket olvasatlanul a tűzbe hányni, s már több mint 4000 levelet égetett meg.

‡ (Negyvenéves ételek.) A fris ételeknek légmentesen elzárt ónszelenczékben való elrakása fölötté fontos szolgálatot tesz a lakatlan tájakra utazó hajósoknak; a fölfödözési utak a magas éjszakra e nélkül nem vezethettek volna célhoz, mert a hajósok csak e szelenczékben (melyek az ételeket, s különösen a húst, teljesen ép állapotban megőrzik) merithetnek erőt terhes munkájukhoz. Megtörténik némelykor, hogy az ily ételneműek egy része a partokon hátrahagyatik, hol használatlanul maradnak, míg csak a finom orru jegesmedvék ki nemszaglálván, föl nem törrik a szelenczék, kényelmesen fölemészttvén tartalmukat. Ily étel-letéteményt talált közelebb egy svéd hajó Spitzberg partján; az a Parry-féle expedíció által hagyatott ott vissza (Parry 1827-ben Spitzbergből az éjszakai sark felé indult). Az ételek oly jó állapotban valának, hogy nemrég az Iduna tudom. társulat diszlakomáján belőlök is az asztalra került egy fogás, mely osztatlan tetszésben részesült.

‡ (Agát-hegy.) California igen gazdag a földtani különösségekben. Ezekhez tartozik az agát-hegy is, melyről egy amerikai lap ezeket írja: Jonetól mintegy három mérföldnyire éjszakra felé áll egy magános, 500 lábnyi magas hegy, mely lábától egész csucsáig agátkövekkel van befödve. Az eszközölt ásások azt mutatták, hogy az alsóbb rétegek a felsőhez teljesen hasonló, úgy hogy az egész hegy óriási, kővé vált burgonya-halomra emlékeztet. Ez agátkövek leginkább tojás-alakuak, találtak azonban közöttök teke-ídomuak, 1—4 hüvelyk átmérővel; ereik, csikjaik igen szépek. — Ott igazán lehetne drágakő-kunyhócskákat építeni.

‡ (Decamps festvényei.) A párisi Droust-hotelben, Decampshátrahagyott festvényei 175,000 frankért árvereztettek el. Egyes képekért 25,000 frankot is fizettek.

‡ (A gazdag London) néhány nap előtt oly jelenetnek vala tanuja, mely a legmeghatóbban képes megindítani a közkönyörérzetet. Az üzletforgalom fő akadása következtében ugyanis a brit metropol keleti részében több gyárban beállították a munkát, s így sok gyármunkás dolog és kereset nélkül maradt. Ezek mintegy 1500-an,

egy nap összejövén, körmenetté alakultak, s egy önkénytesen ajánlkozott zenekarral élükön bejárták a város főbb részeit, a clubbok utcáit, a magas arisztokratia csendes városnegyedét, elvonultak a lord major lakása előtt, mindenütt a kenyérelküli munkások eme szomoru énekét hangoztatván: „Nincs munkánk!” — A sápadt arcú, kiéhezett, de békés férfiak e körmenete mindenféle nagy hatást gyakorolt a kedélyekre. A munkások azután küldöttséget menesztettek a miniszteriumhoz, hogy a kormány közmunkák kijelölése által nyujtsanak nekik módot élelmök megkeresésére.

‡ (A francia trónörökös) Nelaton tudor legalább öt évre Madeira szigetére akarja küldeni, mert csak így reméli őt veszélyes mellbajából kigyógyíthatni. Nelaton e szándéka nem csak a császárt verte le, hanem Páris minden körében nagy benyomást okozott, mert e tanácsban a kikerülhetlen halál ítéletét látják.

‡ (Luther utódja.) Schletterné, szül. Luther Karolina nevű 85-éves matrona él Drezdában, ki egyenes ágon a nagy reformátortól származik. Napjai nagy nyomor közt folynak, minthogy nyugdíjából tartja fön magát, s e nyugdíj 24 talér évenként.

‡ (Uj muzeum Londonban.) Az angol kormány a művészet és tudományok számára egy második muzeumot szándékozik építtetni a főváros keleti részén, minthogy az e tájon lakók a South-Kensington-muzeumot a nagy távolság miatt nem látogathatják. Az említett célra a miniszterium 20,000 font sterlingnyi hitelt kér a parlamenttől.

‡ (Napoleon császár ajándéka.) A fontevraulti apátság kápolnájában a Plantagenet-házból származott több angol király és hercegnő szobra látható, és pedig II. Henriké, oroszlanyszivü Richardé, guiennei Eleanoré és angolémei Izabelláé. Angliában már rég ohajták e történelmi nevezetességű szobrokat a westminsteri apátság részére megnyerhetni; most ez ohajtás III. Napoleon előzékenysége által teljesült, — a francia császára ugyanis értesülvén ez ohajtásról, azonnal irt Viktória királynénak, hogy szerencséjének tartaná, ha e szoborművekkel kedveskedhetnék. — Maga Franciaország e szobrokban nem vesz valami különös kincset.

‡ (Cassy kapitány,) a „Jeane Londer” hajó vezetőjének sorsa, kinek hajója az atlanti tengeren törést szenvedett, mindenféle élénk érdekeltséget keltett. Ezen ember 38 napot tölte elsüllyedt hajójának utolsó deszkáira kapaszkodva, míg kiszabadították, s már 28 nap óta nem vala becsületes eledele. Midőn megtalálták, 42 fontot nyomott s kezeinek és lábujjainak végeit le kelle metszeni, mert kiszáradtak és elhaltak. Hollandiába megérkezvén, a hollandok által a legszívesebben fogadtatott, kik azonnal 2000 frotot gyűjtöttek számára, — a „Themse” hajós bírósága pedig 4000 frotot adományozott a kitartó kapitánynak, a ki azonban — természetesen — további szolgálatra képtelen.

‡ (Nagy lopás.) Az óriási birodalomban óriási lopás történt. A nisni-novgorodi kamarahivatal elnöke ugyanis sokad magával kereset alatt áll, nem több csak 300,000 mázsa só eliskasztása miatt.

‡ (Egy vízbefuló bucsuja.) Wangerow-nál a tenger hullámai egy szivartárczát vetettek ki a partra; abban egy jegyzőkönyvecske s egy levél volt irónnal irva, melyből kitűnt, hogy tulajdonosa, Ewer T. A. emdeni hajósgyakornok, borzasztó módon lelte halálát. A fiatal ember ugyanis ünnepekre szülői házába akart menni, de az evezősök a sűrű köd miatt egy homoküledékre tették ki, azon hiszembem, hogy ez a tenger partja, s a bekövetkezett dagálykor a szerencsétlent a hullámok elsöpörték. Levelében foglalt bucsuja, melyet e borzasztó állapotban irt, így hangzik: „Kedves anyám! Az Isten vigasztaljon meg téged, mert fiad . . . nincs többé. Itt állok, és kérem az Istent bűneim bocsánatáért. Legyetek mindnyájan üdvözölve. — — A víz most térdemig ér, belé kell vesznem, mert nincs többé mentés. — Isten legyen irgalmas nekem, bűnösnek. — — 9 óra, most a templomba mentek, imádkozzatok érttem, szegényért. Kedves szülőim, testvéreim! Itt állok, egy főveny-talajon, és el kell merülnöm, többé nem foglak látni titeket, se ti engem. Isten legyen irgalmas nekem, és vigasztaljon meg titeket. E könyvet szivartartómba teszem. Adja Isten, hogy megkapjátok ez utolsó soraimat. Üdvözöllek utólszor.”

‡ (Majompör.) Hamburgban egy ügyvédnek szelid majma van. A szemfüles állat egyszer látogatást tett az ugyanazon házban lakó bankár lakásán épen akkor, midőn a szobákat szellőzték s a bankár nem volt otthon. A majom, hogy mulatságot szerezzen magának, az íróasztalon fekvő tárgyakat elkezdte egymásután kidobálni az utczán járókelőkre, mi az embereknek még nagyobb mulatságára vált, mert ők szépen zsebre rakták a kidobált apróságokat, s méginkább ingerlék a gazdálkodó majmot, mely csakugyan a mit csak talált, leveleket, tárczát, stb. különös arcfintorgatások közt röpítte ki az ablakon. A bankár hazajövén, rémülve látja a majom garázdálkodását, s azonnal kártérítési pört indított a majom gazdája ellen, csak a pénzbeli kárt 8000 tallérra mondván, mert szerinte az íróasztalon pénzes levelek is fekdütek; hát még az értékes irományok! stb. A pör azonban még most is foly, mert a bankár állítását nem tudja bebizonyítani: cselédei ugyanis a pénzes levelekről mitsem tudnak; az átellenben lakók, — hogy csakugyan voltak-e pénzes levelek a kidobált tárgyak közt? — bizonyosat nem mondhatnak; az akkor arra járó emberek pedig, kik a netán fölszedett pénzeket zsebre rakták, a megidézésre nem jelentek meg.

‡ (A német hirlap-irodalom állása.) A hirlapok száma Anhaltban 12, Badenben 85, Bajorországban 348, Braunschweigban 15, Bremában 21, Hamburgban 50, Hessenben 87, Lichtensteinban 3, Lippe-Detmoldban 3, Lübeckben 7,

Luxemburgban 5, Mecklenburg-Schwerinben 48, Mecklenburg-Strelitzben 6, Oldenburgban 27, Ausztriában 351, Poroszországban 1471 ugyanis: a régi tartományokban 1083, majnai Frankfurtban 32, Hannoverban 117, Kurhessenben 32, Hessen-Homburgban 7, Hohenzollernben 4, Schleswig-Holsteinben 48, Lauenburgban 2, Nassauban 46, Reuz-Greizban 3, Reusz-Schleizban 11, Szászországban 266, Szász-Altenburgban 8, Szász-Coburg-Gothában 17, Szász-Meiningenben 16, Szász-Weimáriban 25, Schaumburg-Lippeben 1, Schwarzburgban 8, Waldeckben 6, Württembergben 189. — Ehhez jó még Svájcban 236, Esthlandban 1, Kurlandban 4 és Livlandban 12, német nyelven irt ujság. Összes számuk 3241, ebből 747 politikai, és 2210 nem politikai tartalmu.

Egyveleg.

— **A házasság a legjobb életbiztosító intézet.** Dr. Stark, skót statisztikus bebizonyította, hogy a legszegényebb leány is hoz magával anynyi hozományt, mi felér néhány millióval. E hozomány nem egyéb, mint 11 év. Stark ugyanis kiszámította, hogy 100 nőtlen 20–25 éves férfi közül még egyszer annyit ragad el a halál, mint a nős férfiak közül. 1000 nőtlen férfi közül a 25–30 években meghal 13. 7, holott ugyanannyi nős férfi közül csupán 8. 6 hal meg. 1000 nős férfi közül a 30–35 években csak 9, ellenben a nőtlenek közül 14. 7. hal el. Ugyane tünemény észlelhető a magasb korban is; 1000 nős férfi közül a 60–65 években elhal 33. 8, ellenben ugyanannyi agglégény közül 43. 3. E számításokból tehát kitűnik, hogy azon férfiak, kik 25 éves korukban nősülnek, átlagosan véve 11 évvel tovább élnek, mint ha nőtlenek maradtak volna. És e 11 év az, melyet a legszegényebb leány is hozományul hoz.

A divatkép leírása.

Első alak: Bismarck-paletot. Rövid, egészen bő paletot, fekete gros faille selyem-kelméből. Ugyanazon kelméből (rézsutosan vágva) vattával kitömött vékony tekeresekkel gazdagon diszítve. Ára e paletotnak 75 frt.; ugyanily szabásu egyszerűbb diszítéssel 35–40 frt.

Ruha fehér alpacca-kelméből, az oldalon felhúzza csokrot képez, melyre két levél-forma ruhachirozott sallang van alkalmazva. Alsó-szoknya halvány uj-vörös battist laine-kelméből, egészen sima; a csipőn kis ránczokba húzva. Ára ezen öltönynek 60 frt.

Második alak: Ruha: Galambszin fényes macao-kelméből; a kelme $\frac{1}{4}$ rész széles, rőfe 1 ft.

75 kr. — Echarp-peplum, sárga crépon-szövetből, vörös csikokkal, mindkét oldalon kettős bojtjal, elül és hátul sallanggal, melynek szélére bojtok vannak alkalmazva.

Rejtvény.

Jósa Lászlónétól.

16. 13. 19. 18. 20. Minden malomban látható.
5. 6. 9. Ehhez ne légy te hasonló.
1. 2. 3. 4. 5. Ennek segélyivel —
8. 13. 7. 6 19. 9. 15. Ez bátran énekel.
5. 1. 5. c. 2. 11. 5. Soba el ne mondhasd.
5. 18. 8. 19. 6. 12. Ezt csinosan szabasd.
10. 13. 19. Azt ilyen ebtől fuss.
14. 11. 5. 5. 17. Ugy élj, hogy oda juss.
1–20. Minden magyar ember imája,
— Hallgasson az Isten reája!

A lapunk 7-dik számában foglalt rejtvény értelme: „**Eljen Erzsébet királyné!**” — Helyes megfejtését beküldték: Palkovich Mili, Mársik Mariska, Tóth Vilma, Placsintár Abrahám Polixena, Baták Mariska, Liliom Izabella, Kovács Lujza, Ullerich Jozéfa.

Az 6-ik számában közlött rejtvényt utólag megfejték: Mársik Mariska, Kovács Lujza, Liliom Izabella.

Szerkesztői üzenetek.

— *Borsodinak:* Köszönet a korszerű, érdekes cikért! A jövő számban jöni fog.

— „*Itt a tavasz!*” . . . Nem vonjuk kétségbe, csak hogy biz az nagyon nedves.

— „*A hűtlenhez.*” Nem csodáljuk, hogy hűtlen lett, ha ilyen versekkel üldözi.

— „*Igaz, igen!*” . . . Nem, nem . . .

— *A pályakérdésre:* „hogyan lehet egy tojást háromféle ételhez felosztani, és mely ételek legyenek azok?” — *csak egy* megfejtés érkezett be. Jövő számunkban az eredményt közléteszszük.

— **Figyelmeztetés.** Figyelmeztetjük t. előfizetőinket, kik megbizásaikkal vagy egyéb leveleikkel tisztelnek meg, valamint vidéki munkatársainkat is, hogy a „*Divatvilág*” szerkesztősége sz. György-napra az *ősz-utczai 4-ik szám* u h a z b a költözik át, — a szerkesztőséget illető leveleket tehát ide kérjük czimeztetni.

Teljes-számú példányokkal jan. hótól fogva még szolgálhatunk.

TARTALOM. Nők köre: Általános divattudósítás. *K. Beniczky* Irmától. — A hüvelyes veteményekről. *Rusz* Károlytól. Fölfödözések és találmányok. — A szobák levegőjéről. — Házi rend. *Vörös* Esztertől. — **Olvasó-asztal:** A nők hivatása. A nevelés és az élet. — Az éhhalók. (Költ.) *Jankai* Józseftől. — Isten veled! (Költ.) *Endrétől.* — Redleffer Simon barátja. *Dellessz* Jensztől. — A kosár eredete. — A májusfa letűzése s története. — A növények mythológiája. *Milesz* Bélától. — Könyvszemle. — Színház és művészet. — Levelezés. — Hírharang. — Vidéki pósta. — A nagyvilágból. — Egyveleg. — A divatkép leírása. — Rejtvény. — Szerkesztői üzenetek.

Főmunkatárs:
KULIFFAY EDE.

Kiadó-tulajdonos:
HECKENAST GUSZTÁV.

Felelős szerkesztő:
K. BENICZKY IRMA.

Melléklet: Divatkép.

Nyomatott Heckenast Gusztáv nyomdájában Pesten, 1867. (Egyetem-utca 4-ik sz. alatt.)